

Slovenski VESTNIK

LETNIK XLI.

CELOVEC, PETEK 24. OKTOBER 1986

ŠTEV. 43 (2299)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt

Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov

P. b. b.

V skupnosti je moč

Mladi kandidati SJK so z zanosom pri delu

Svoj program so predstavili koroški javnosti prvi štirje kandidati Skupnosti južnokoroških kmetov začetek tedna na domu prvega kandidata Janka Zwitterja. V torek popoldne so koroške novinarje povabili na prijazno Abujčevo domačijo v Zahomcu v Ziljski dolini. Predstavili so se kot mlada skupnost, ki se zavzema od Zilje preko Roža do Podjune za ohranitev zdravih družinskih kmetij s primernim življenjskim standardom. Prav tako pa se zavzemajo za ohranitev domače kulturne in jezikovne podobe naših vasi.

Janko Zwitter je poudaril, da je Skupnost južnokoroških kmetov predvsem stanovsko zastopstvo, ki so mu pri srcu kmečki problemi našega prostora. Zato se je odločil izrekel proti poskusom, da bi kdo iznašal ob državnoborskih volitvah politične konflikte na hrbtu kmetov oziroma slovenske narodne skupnosti.

Štefan Domej se je dotaknil obstoječega izobraževalnega in svetovale-

nega dela kmetijske zbornice. Dejal je, da se Skupnost južnokoroških kmetov in Slovenska kmečka zveza povezuje tudi s strokovnjaki zbornice, da pa slovenščina žal v delu zbornice še nima svojega mesta. To je morda tudi eden izmed vzrokov, da se določene skupine kmetov dosedaj niso v zadostni meri posluževale ponudb zbornice, kar med drugim tudi razlaga, zakaj deli južne Koroške zaostajajo za koroškim razvojem.

Samozavest izžarevajo prvi kandidati SJK: Janko Zwitter, Marija Miksche, Folti Kargl in Štefan Domej.

Poklonimo se spominu junakov ki so padli v borbi proti fašizmu

Za bližnji Dan mrtvih bodo zastopniki Zveze koroških partizanov in drugih organizacij spet polagali vence na grobišča padlih borcev proti fašizmu širom naše Koroške.

Hvaležnost, ki jo dolgujemo tem junakom, nas obvezuje, da njihove grobove – še posebej za to priložnost – dostojno uredimo!

Osrednja spominska svečanost

bo letos v petek 31. oktobra ob 15.00 uri na pokopališču v Šentjanžu v Rožu.

Poklonimo se spominu padlih junakov, ki so darovali življenje za svobodo v borbi proti fašizmu!

Zveza koroških partizanov

Folti Kargl je svaril pred nadaljnjim propadanjem kmetij. Vedno težje je najti delovna mesta v industriji. Zato je kmeta treba podpreti na pravem mestu, s pravo informacijo. Kajti potreba po dobrem kmečkem turizmu še raste, tu so še razvojne možnosti. Vendar je kmetom treba tako svetovati, da si bodo s spremembami položaj izboljšali, ne pa poslabšali. Kmečki turizem ne sme postati še dodatno breme za kmetico, ki dostikrat nosi glavino dela.

Marija Miksche je opozorila na težko breme kmetice. Kmetice ne opravljajo samo kmečka dela, so tudi gospodinje in vzgojiteljice. Zato jih je treba predvsem pred in po porodu dodatno podpreti. Podaljšati bo treba obdobje, v katerem podpira kmetico pomočnica. Potrebna pa bi bila tudi zdravniška oskrba na podlagi bolniškega lista brez lastnega prispevka. (Glej tudi program na str. 2 in termine SJK na str. 5).

Številčno nazadovanje ni usoda

Rekordna udeležba na 11. srečanju narodnosti sosednjih dežel

Prof. Ludwig Szeberenyi (stoji) je s sodelavci odlično vodil in pripravil srečanje.

O vzrokih številčnega nazadovanja narodnostnih skupnosti so konec minulega tedna v gradiščanskem Oberwartu / Felsőőr / Borta razpravljali zastopniki narodnostnih skupnosti sosednjih dežel. Povabilu gradiščansko madžarske narodne skupnosti se je odzvalo nad 80 zastopnikov 17 različnih narodnih skupnosti iz Madžarske, Avstrije, Jugoslavije, Italije in Švice. Razprave same pa so pričale o vedno višji družbeni zavesti pripadnikov narodnih skupnosti. Da številčno nazadovanje manjšin ni neizbežna usoda vidimo na primeru Ladincev in Južnih Tirolcev, ki so se v zadnjih letih številčno okrepili. (Glej poročilo, str. 5).

„Koroška rešitev“ – na tihem ali na glas?

Čeprav je bil kancler Vranitzky predvsem za koroško SPÖ prezgodaj izjavil, da se manjšinsko šolstvo brez soglasja Slovencev ne bo spremenilo,

je koroški predsednik VP Scheucher še pred štirinajstimi dnevi izjavil, da „manjšinsko vprašanje ni tema volilnega boja“. SPÖ je to bilo prav. Haider pa v bistvu ne more še huje nastopiti proti manjšini, kot je to delal že v zadnjih letih, saj gre tudi že govorica, da v Avstriji ni treba več premagovati preteklosti, temveč – odkar ima Haiderja – samo še sedanjost...

Pa je ta navidezni „mir“ veljal le tako dolgo, dokler ni KHD (kdo pa drugi?) z oznanilom neke „javne prireditve“, ki bo 8. novembra nekeje v Celovcu, jasno zaropotal in dokazal, da gredo ure na Koroškem pač dugače, ter da je skrajno desna in v bistvu apartheidska zahteva po ločevanju otrok pač v naši deželi le nekaj, s čimer se da pridobiti „ljudstvo“. Pa ni bilo več tistega „miru“; začel se je pravi drenj: FP je že kar od vsega začetka skočila na KHD-jev protimanjšinski nemškonalionalni voz, VP se je začela zaganjati na te gare, vodilne glave koroške SP pa si tudi

niso dale zavezati ust in pridno deklarirale „frazo“ o ločevanju otrok.

Jasno, da o kakih stvarnih razpravi o bodočnosti šolstva ni bilo ne duha ne sluha; kaj šele, da bi bil sploh kdo pripravljen pogovarjati se o tem s prizadetimi samimi. Obratno: vse tri v deželnem zboru zastopane stranke so začele propagirati „koroško rešitev“, katere najbolj jasno obliko smo doživeli v tristrankarskem paktu leta 1976 ob sklepanju Zakona o narodnih skupinah, katera pa se tudi vedno jasneje „obeta“ v vprašanju šolstva v obliki modela deželne pedagoške komisije. Da ta trditev ni izvita iz samih domnev, je podkrepil že sam deželni glavar Wagner, ko je po torkovi seji deželne vlade izjavil, da so se menda predsedniki deželnozborskih strank zmenili, da „manjšinskega vprašanja ne bodo obravnavali v volilnem boju“, da pa bo prišlo „že kmalu“ do vrha z zveznimi predsedniki (ali bo Haider tam prvič na lastni koži občutil, kaj pomeni biti v manjšini, ko pa je deželni in zvezni predsednik?), pri katerem bo podlaga prav ta deželni model.

Toda kaj pomeni napoved, da

bodo izpustili manjšinsko vprašanje iz volilnega boja? Jim to sploh moremo verjeti? Oziroma, zakaj bi si bili to kar na vsem lepem premislili? Ali pa igra pri tem tudi določeno vlogo zasedanje KSZE, ki se bo začelo prav v prvem tednu novembra na Dunaju? Saj Wagner je že izjavil, da bi utegnili „ojačena diskusija manjšinskega vprašanja škodovati ugledu Avstrije in predvsem Koroške“...

Bodisi prvo ali drugo: na vsak način preti tristrankarski sporazum o „rešitvi“ šolskega vprašanja v smislu ločevanja otrok po jezikovnih kriterijih. Cilj vsaj koroških vrhov SP, VP in FP postaja torej čisto jasen, le o strategiji se da še razmišljati. Na vsak način pa so v odločilnih gremijih tudi taki „strokovnjaki“, ki skušajo doseči cilj po tihem, prikriti. Ena taka varianta so „šolski poskusi posebne vrste“, kakršne so predstavniki deželne šolskega sveta odredili že za nekaj dvojezičnih šol oz. razredov, kjer naj „pod drugim imenom“ preizkušajo model deželne „pedagoške“ komisije. – Torej se grejo že najmanj drugi akt ločevalne igre...

PREBERITE

na strani

2 Alois Mock na liniji KHD-jevske „koroške rešitve“

2 Freda Meissner-Blau se je predstavila na Koroškem

3 „Malomeščanska svatba“ na koroških odrih

4 Znanstveniki se upirajo „vojni zvezd“

8 Namizni tenis: Selani trenutno brez nasprotnika

Za solidarnost med slovensko in nemško govorečimi Proti vsem oblikam narodnostnega geta

Dolgo časa je v naših kulturnih in političnih organizacijah prevladovalo mnenje, da bo dunajska vlada končno le izpolnila dolg do svojih slovenskih državljanov. Danes nam je povsem jasno, da ključ za rešitev naših vprašanj ne leži samo na Dunaju, temveč predvsem tudi na Koroškem. Le če bo v koroški družbi več demokratičnega duha svobodin in razumevanja, bomo tudi koroški Slovenci deležni več pravic. Le če bo na Koroškem manevrski prostor za nemške nacionaliste manjši, se bo kreplil vpliv demokratičnih sil.

ZSO je zato na zadnjem obnem zboru sprejela ustrezne sklepe, da je treba sodelovanje z nemškogovorečimi sodeželani na vseh področjih poglobiti. Posebno pozornost pa je treba posvetiti izvirnemu informiranju nemških sodeželanov o slovenski narodni skupnosti – konsekvence takega sklepa je izdajanje „Slovenskega vestnika“ v nemškem jeziku – kar je bilo v celotni koroški javnosti izredno pozitivno sprejeto.

Jasno pa je, da lahko tako politiko vodimo le z nadstrankarsko politično platformo. Naš narodnopolitični program daleč presega datume posameznih volitev, predvsem pa volilnotaktično demagogijo, ki jo politične stranke razvijajo ob posameznih volitvah.

Odločno odklanjamo vodenje volilnega boja na hrbtu manjšine ter poizkuse enačenja slovenskih političnih organizacij z ekstremnim KHD-jem. To je najbolj primitivna oblika zastupljanja ozračja na Koroškem. Teh nacionalistično-demagoških prijemov se tokrat poslužuje predvsem koroška svobodnjaška stranka s svojim nacionalističnim pomagačem KHD-jem. Predsednik koroške ljudske stranke Scheucher očitno že trobi v

isti rog, čeprav vemo da je tudi v ljudski stranki mnogo demokratično mislečih, ki se s tako politiko ne strinjajo ter želijo ohraniti skupno solo.

Od socialistične stranke in predvsem od deželne glavarja Wagnerja, ki vedno poudarja, da hoče biti deželni glavar za vse Korošice in Korošce, pa pričakujemo, da ne bo takoj pokleknil pred pritiskom KHD-ja in da bo v prihodnjem letu iskal v slovenskem vprašanju skupno rešitev s prizadetimi, to je s slovensko narodno skupnostjo – kajti tudi slovenski glasovi imajo svojo težo.

Živimo v družbi, v kateri stranke in različne volilne grupacije z vsemi mogočimi pristopi nagovarjajo volilce in volilke in se borijo za njihove glasove. V parlamentu zastopane stranke v zadnjih letih pogosto niso reševale vprašanj, ki tarejo del avstrijskih državljanov. Zato se tudi v Avstriji krepijo sile, ki skušajo predvsem v regionalnem okviru – tam torej, kjer ljudi neposredno žuljijo različni nerešeni problemi – sami vzeti stvari v roke. Tak razvoj lahko okrepi in pospeši prizadevanja za več demokracije v avstrijski družbi.

Tak razvoj sam po sebi je pozitiven. Žal pa se med temi silami – značilen primer so združeni zeleni na Koroškem (VGÖ) – tako kot v ostalih strankah nahajajo tudi nemškonalionalistične grupacije, ki nimajo razumevanja za pravice koroških Slovencev.

Obe osrednji organizaciji izhajata iz tega, da okrog 50.000 ljudi na južnem Koroškem še uporablja svoj domači slovenski jezik; mnogi od teh govorijo svoje lepo podjunsko, rožansko ali ziljsko narečje, vendar se mnogi od teh javno ne priznavajo k svoji narodni skupnosti.

Zato moramo vsi, predvsem pa Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in vse njene vključene organizacije ojačiti prizadevanja, da s kulturno, vzgojno, športno, gospodarsko, informativno in drugo dejavnostjo širimo platformo in fronto tistih, ki želijo ohraniti svoj slovenski jezik in slovensko kulturo in s tem tudi svojo avtonomno slovensko identiteto. Da ustvarjamo pogoje, v katerih slovenski jezik ponovno pridobi in okrepi svojo funkcionalnost in praktično uporabnost.

Žal so med nami tudi sile, ki iz leta v leto in od volitev do volitev odstevajo in izključujejo take, ki jim ne dajo svojih glasov. S tem pa ožijo fronto tistih, ki bi se želeli ustvarjalno sodelovati – in to ne glede na idejnopolitično pripadnost – pri iskanju novih vizij slovenskega naroda na Koroškem.

Naša vizija ne more biti kakršenkoli geto, temveč vse koroške družbenopolitične strukture morajo spoznati, da je to lahko le enakopravna vsestranska integracija v vse pore javnega življenja brez asimilacijskega pritiska.

Trenutni tristrankarski pakt, gonja proti skupni dvojezični šoli in predvolilne zdrabe nas ne morejo odvrti od naše poti in borbe proti vsem oblikam geta, naj si bo to na šolskem, cerkvenem, gospodarskem, športnem, kulturnem ali političnem področju, niti od našega prizadevanja za krepitev enotnosti vseh narodno zavednih koroških Slovencev v zadevah člena 7 – saj smo se odločili za narodnostno-političen program, ki daleč presega datume posameznih volitev.

dipl. inž. Feliks Wieser
predsednik Zveze slovenskih organizacij
na Koroškem

Tudi narodnostna enakopravnost bo pomagala utrjevati samozavest našega kmeta

V zadnji številki našega lista smo že omenili nekaj težišč iz volilnega programa, s katerim se Skupnost južnokoroških kmetov predstavlja javnosti in še posebej volilec za letošnje kmečkoborske volitve dne 16. novembra. Poleg specifičnih problemov kmetijstva in kmečkega prebivalstva, ki tarejo kmeta povsod in torej na območju, kjer ima SJKL največ svojih volilcev, pa Skupnost južnokoroških kmetov za razliko od vseh drugih volilnih skupin pripisuje velik pomen tudi vprašanju vsestranske in dejanske enakopravnosti obeh narodov v deželi.

V tem smislu SJK poudarja, da je na jezikovno mešanem območju južne Koroške v še večji meri potrebno oblikovanje samozvesti kmečkega prebivalstva. Odločno se postavlja proti temu, da bi slovenščino poniževali na raven hišnega oz. družinskega jezika. Poudarja, da bo identiteta slovensko govorečega kmečkega prebivalstva zagotovljena le tedaj, če bo drugi deželni jezik dobil svojo veljavo tudi v javnosti. Iz tega sledijo tudi konkretne zahteve, ki jih je SJK opredelila v programski točki

Jezikovna enakopravnost:

- Slovenščino je treba upoštevati v kmetijskih strokovnih šolah na južnem Koroškem, v kmetijskem izobraževanju odraslih, pri kmetijski

Enakopravnost slovenskih kmetov doslej le pri plačevanju davkov in prispevkov za poklicno zastopstvo – kdaj bo enakopraven njihov jezik v glasilu kmetijske zbornice „Der Kärntner Bauer, ki ga s svojimi prispevki sofinancirajo enako kot nemškogovoreči kmetje?

pospeševalni službi, pri delu Podelske mladine (Landjugend), pa tudi v listu „Kärntner Bauer“, ki ga kot glasilo kmetijske zbornice s svojimi prispevki za stanovsko zastopstvo enako sofinancirajo tudi kmetje slovenske narodnosti.

V ostalem pa obsega volilni program SJK poleg vprašanj, ki smo jih predstavili že v zadnji številki, še naslednja področja oz. zahteve:

Ovčereja

- Boljša pomoč pri izgradnji novih produkcijskih modelov v ovčereji,
- ovce za meso in mleko.

Rastlinska proizvodnja

- Primerno se mora podpirati setev alternativnih poljščin, na primer graha, bob, sončnic, ogrščice (Raps) itd. Samo tako lahko dejansko zmanjšamo preveliko proizvodnjo žita v Avstriji.

Gozdarstvo

- Več svetovanja za pogozdovanje, nego gozda in gospodarjenje z gozdom,
- podpora pri izgradnji gozdnih cest.

Pomoč za samopomoč

- Neobdelana območja trga lahko predstavljajo dodatno zaposlitev in dodaten zasluzek za kmeta – manj kmetom je treba iskati zaposlitev izven kmetijstva,
- smo za večje pospeševanje pridelovanja zdravih zelišč, zelenjave, čebelarstva, ribogojstva, pridelovanja in prodaje mošta in podobno.

Politika cen

- Spremeniti je treba dosedanje politiko cen, ker le-ta pospešuje neenakost dohodka znotraj kmetijstva,
- zahtevamo posebne premije za gorske kmete, ker le-ti negujejo in ohranjajo kulturno pokrajino.

Neposredna prodaja kmečkih pridelkov

- Ustvariti je treba boljše pogoje za neposredno prodajo kmečkih pridelkov,
- zahtevamo pospeševanje prodajnih skupnosti in podpiranje kmetov pri izgradnji predelovalnih obratov za alternativne produkte.

VSE SAMOINICIATIVE
KMETOV NAJ OSTANEJO V
KMEČKIH ROKAH!

Kandidat VP Mock se zavzema za ločitveni model:

„Ni mogoče upoštevati vseh mnenj!,,

„Strokovnjaki vseh treh deželnozborskih strank so soglasno sklenili svoj model za dvojezično šolstvo na Koroškem. To je treba upoštevati, če razpravljamo o dvojezičnem pouku na Koroškem oziroma o možnih drugih oblikah tega pouka.“ – Tako je začel prvi kandidat VP za državnozborske volitve Alois Mock svoje stališče k manjšinskemu vprašanju na Koroškem. Nadaljeval pa je, da bi v primeru, da bo izvoljen za novega kanclerja, „še enkrat govoril z deželnim glavarjem ter predsedniki deželnih strank, nato pa skrbel za to, da se predlagani model čim hitreje uresniči.“ Dodal je sicer še, da bi se pogovarjal tudi še s Slovenci, da je „za čim širši konsenz v deželi“, da pa „seveda ni mogoče upoštevati vseh mnenj.“ Torej bi morali pač Slovenci umolkniti in vzeti ločevanje na znanje...

Sploh je Mock jasno zastopal mnenje, da je treba po tristrankarski liniji iz leta 1976, ko so sklenili protustavni in protimanjšinski Zakon o narodnih skupinah, tudi naprej korakati. Menil je, da je sicer tudi tedaj manjšina odklanjala zakon, da pa je

zagovarja ločitev

menda le uspelo, da so na tem področju naredili male korake naprej. In novi tristrankarski sporazum, ki naj bo očitno sklenjen na podlagi modela deželne pedagoške komisije, naj bo le nadaljevanje te skupne poti. Pa tudi če koroški Slovenci, če znanstveni in pedagoški delavci odločno zavračajo tako ločitev, jo hoče Mock izvesti. Na ugovor oz. vprašanje, ali ne pripozna vsaj tega, da sta rezultata deželne in zvezne pedagoške komisije medseboj v nesoglasju, Mock ni bil pripravljen niti do najmanjše koncesije v prid skupne šole in zatrdal le, da mu je bil prejšnji kancler Sinowatz že rekel, da rezultati zvezne komisije sploh niso relevantni za reševanje tega vprašanja, drugič pa je Mock poudarjal tudi

to, da so se bili predhodno že marca tega leta pomenili Sinowatz, Wagner, Steger, Haider, Scheucher pa on sam o nadaljnjem postopanju. Edina kritika iz ust Mocka: „SP in FP sta to odločitev pač zavlačevali. Ko bom prišel na vodstvo jaz, bomo to hitro uredili.“

Seveda je deželni predsednik ÖVP Harald Scheucher pridno kimal izjavam svojega „šefa“, saj skuša koroška VP na tej nemškonalacionalni in protimanjšinski ravni prehiteti celo FP. Prav v ta namen je VP imela ob Mockovem obisku Koroške tudi sestanek okrajnih predsednikov z Mockom. Se pravi, da ga je hotela imeti, saj se je sestanka poleg Mocka in Scheuchera udeležil le še Lanner (Celovec-dežela). Zanimivo vsekakor, da npr. kakega Ustra (Velikovec) ni bilo zraven; značilno pa tem bolj za situacijo znotraj VP: v stvarnih vprašanjih npr. na socialnem ali kulturnem področju VP nima niti najmanjših predstav, zato pa se tem bolj počuti kot eden izmed stebrov šovinistične gonje.

Kaj pa je Mock sicer še vedel „ponujati“? Napade na pravice delovnih ljudi, zaganjal se je proti podržavljeni industriji, hkrati pa zagovarjal povišanje kontingentov uvoženih surovin iz zapada neglede nato, da se odvisnost nevtralne Avstrije od ES s tem samo še stopnjuje, hkrati pa se ruši tudi notranjeavstrijska stabilnost!

Freda Meissner-Blau v Celovcu:

„Probleme je treba konkretno poimenovati!

Tudi prva kandidatka „Zelene alternative“ Freda Meissner-Blau je prišla te dni na Koroško, da se prvič predstavi tudi tukaj v okviru volilnega boja. V tiskovni konferenci je izrazila, da hoče biti njena lista vsekakor „prava opozicija, ki želi pomagati deželi, katero tarejo ekološke in socialne katastrofe“. K diferencem znotraj zeleno-alternativnega gibanja je rekla, da to vprašanje ni več problem zanje, ter da misli, da jim tudi kandidature drugih „zelenih“ list ne bodo škodovala. Vsekakor si pa pričakuje vsaj dva osnovna mandata, pa še več mandatov pri razdelitvi ostalih sedežev v parlamentu. „S tem“, tako Meissnerjeva, „je zagotovljeno, da bo prišel v parlament tudi Karel Smolle, ki bo naš govornik v manjšinskih zadevah.“

Freda Meissner-Blau se je izrekla tudi za to, da se vprašanje manjšin obravnava tudi v volilnem boju samem: „Probleme je treba konkretno poimenovati; še predvsem probleme, ki nas bremenijo in ki jih občutimo.“ Vsekakor pa pomeni za Meissnerjevo parlamentarno delo več kot samo zastopanje interesov malih, posameznih skupin; noče se omejevati samo na vprašanje varstva okolja v Hainburgu, temveč hoče spreminjati tudi volilni zakon („Tudi posameznik naj ima možnost, da ga neglede na strankarsko pripadnost ljudje zvolijo v parlament“) in zakon o ljudskih glasovanjih, kamor sodi npr. tudi vprašanje nakupa lovcev prestreznikov itd.

V pogovoru z našim listom je Freda Meissner-Blau nato še nekoliko obširneje razložila svojo držo do manjšinskega vprašanja na Koroškem. Rekla je, da je zanj „način ravnanja z manjšino merilo tolerance, hkrati pa tudi merilo demokratičnosti nasploh.“ Vsekakor pa je ona zagovornica tega, da se vprašanje rešuje na zvezni ravni, pri uresničevanju takojmenovane pravice staršev pa po njenem gre predvsem „za pravico staršev, da zahtevajo za svoje otroke več izobrazbe.“ Kar pa zadeva kakršnikoli zakonski osnutek v zvezi z manjšinskim vprašanjem, pa zagovarja Meissner-Blau pravico do sveta s strani prizadete majšine!

Na vprašanje, kaj bi kot odbornica v parlamentu naredila ob predlogu, da se ločitveni model sprejme, je rekla Meissnerjeva: „Vsekakor bi podprli vsi predloge in zahteve

Freda Meissner-Blau
za skupno šolo.

našega govornika manjšin. Ne bi pa glasovali le proti takemu predlogu, temveč bi z iniciativnimi zahtevami skušali prikazati tudi širši javnosti, da se prav na tem področju skuša uveljaviti manjšini sovražna politika. Ne bi se omejili samo na parlamentarno delo, temveč bi tudi v javnosti postali aktivni. Oblike tega dela pa še ni mogoče konkretizirati, saj bi si s tem omejili možnosti.“

Na koncu se je Meissnerjeva zavzela še za skupnost doraščanja in šolanja, in pri tem poudarila, da taka skupnost lahko samo večja toleranco in odprtost za druge jezike in kulture. „V tem smislu je potrebno, da se skupnost pospešuje, saj niso Avstrijci le prebivalci Landeck, Kufsteina, Lebnitz itd., temveč tudi Slovenci, Madžari, Hrvati, Čehi in Romi. Vsak od njih ustvarja in posreduje kulturo – vsak lahko drugemu le koristi.“

VESTI Z DUNAJA

Predavanje o koroških Slovencih

Pretekli četrtek je na dunajski Uraniji predaval dr. Franci Zwitter ml. o preteklosti in sedanjosti slovenske manjšine na Koroškem. Po kratkem orisu najvažnejših zgodovinskih trenutkov koroških Slovencev se je osredotočil na vrsto problemov, ki poleg (vsakdanjih) političnih sporov bremenijo odnos večinskega naroda do slovenske narodne skupnosti na južnem Koroškem.

Poseben tak problem je zgodovinsko vrednotenje narodnega vprašanja. Do pred kratkim so na Koroškem še prevladovali nazori nekakšnega poluradnega „koroškega zgodovinopisja“ Društva koroških zgodovinarjev (Ktnr. Geschichtsverein). Interpretacija koroške preteklosti je bila dokaj ozka, prevladovala so nemškonalacionalne težnje – v ospredju očitno ni bila stvarna analiza koroškega narodnostnega vprašanja in deželne zgodovine, marveč zamisel o nadaljevanju brambovskega boja tudi na „znatveni“ ravni. Cilj takega dela je bil že v naprej določen: dokazati – kakorkoli že – nemški značaj dežele. S tako tradicijo zgodovinopisja so se v zadnjih petnajstih letih skregali mnogi mladi in kritični avstrijski znanstveniki. Njim gre zasluga za vrsto sodobnih in stvarnih razprav o narodnostnem vprašanju. Kljub temu Avstriji še danes ne uspe upoštevati slovensko manjšino kot nekaj samoumevnega. V preteklosti so politiki koroške Slovence radi označevali s pojmom „Störfaktor“, danes pa ob lepih prilikah ne prenehajo zatrdjati, da je manjšina posebna obogatitev dežele in države. Dr. Zwitter: „Tudi o Happovem reptilskem vrtu v Celovcu vsi govorijo, kakšna obogatitev da je... Slovincem vse do zdaj še niso dali čutiti, da bi bili samoumeveni in enakopraven del družbe.“

Zwitterovo predavanje na Uraniji je bilo del cikla predavanj o avstrijskih manjšinah. Začetek oktobra je predaval dr. Andorfer o pravnih vidikih manjšinske problematike. Sledijo še predavanja o gradiščanskih Hrvatih

in Madžarih ter o dunajskih Čehih. 11. decembra bodo zaključili cikel s podijsko diskusijo – tedaj bo tekla beseda vsekakor tudi o dandanašnjih perečih problemih avstrijskih manjšin.

V Klubu slovenskih študentov in študentk na Dunaju so spet pričeli s klubskim delom. Minuli petek je bil spoznavalni večer za novince na Dunaju (letos je zopet prišlo na Dunaj okoli 20 novih slovenskih študentov in študentk). V torek je predaval v klubu dr. Pavel Stranj iz Trsta o problemskem žarišču „Bližnji vzhod“. Današnji petek večer pa bo posvečen koroškim kmečkoborskim volitvam – prišel bo Štefan Domej, drugi kandidat SJK.

Ljudska univerza gradiščanskih Hrvatov

Ker so gradiščanski Hrvati podobno kot koroški Slovenci predvsem tudi na področju šolstva in izobraževanja še daleč od resnične enakopravnosti, se morajo kot mi posluževati akcij samopomoči. Taka je tudi ljudska univerza gradiščanskih Hrvatov, na kateri se danes začne dvodnevni niz predavanj pod skupnim naslovom „dnevi hrvaškega izobraževanja odraslih na Gradiščanskem“.

Poleg zgodovinskih vprašanj bodo obravnavali aktualne probleme, kot so izobraževanje odraslih, obramba miru, problematika tretjega sveta ipd. V tem okviru bo govora tudi o znanstveni dejavnosti in o izobraževanju odraslih pri koroških Slovencih, o čemer bo predaval dr. Franci Zwitter ml. Posebno aktualnost pa bo spričo bližnjega nadaljevalnega sestanka na Dunaju imel tudi referat dr. Herberta Gassnerja. Govoril bo o zaključnih dokumentih helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi s posebnim poudarkom na določilih o narodnih manjšinah in regionalnih kulturah.

Socialistična mladina za ohranitev skupne šole

Socialistična mladina Koroške je ponovno poudarila svoje stališče, da je treba ohraniti sedanji sistem manjšinskega šolstva na Koroškem.

V izjavi za tisk, v kateri ponavlja svoje znano stališče o skupni dvojezični šoli, pa se Socialistična mladina bavi predvsem s KHD in njegovim za 8. november napovedanim zborovanjem, s katerim hočejo nemški nacionalisti podkrepiti svojo zahtevo po ločevanju v šoli. To ravnanje KHD ni nič drugega kot konkretna volilna pomoč Haiderjevi FPÖ, kritično ugotavlja Socialistična mladina. „KHD torej ponovno dokazuje, da je angažiran volilni pomočnik konservativno nacionalnih krogov,“ je rečeno v tiskovni izjavi Socialistične mladine, „zato tudi ni več moč razlikovati, ali pomeni kratica društva KHD Kärntner Heimatdienst ali Kärntner Haiderdienst.“

V organizaciji SPZ:

Brechtova „Malomeščanska svatba“ na koroških odrih

V organizaciji Slovenske prosvetne zveze je preteklo soboto in nedeljo v Ločah oz. Šentvidu v Podjuni gostoval ansambel drame Slovenskega narodnega gledališča z delom Ber-

Toda povrnimo se k delu „Malomeščanska svatba“, v katerem Brecht na svojstven način pristopa k pojavi malomeščanstva. Pri svatbi, ki se odvija na odru ima gledalec sprva

prevedel „malomeščansko svatbo“ iz nemščine v slovenščino, kar sta opravila odlično, potem pa še realizacijo na odru. Tudi v tem oziru je režiser pokazal, da obvlada svoj posel, kajti Brechtovo besedilo režiserju ne daje mnogo za razgibano dogajanje na odru, čeprav je marsikdo morda pričakoval razburkano ohcet, kot to obeta naslov dela. Ta je seveda bil nekoliko razočaran. Tisti, ki pa je prišel, da bo videl pravi teater, je prišel na svoj račun, saj je doživel predstavo, na kateri je videl perfektno igro, s polnokrvno podanimi vlogami, in s tem superlativo interpretacije Brechtovega dela.

Brez odličnih igralcev, kajpada tudi najboljši režiser ne more uresničiti svoje zamisli. V ansamblu članov drame SNG je Miler našel igralce, ki so bili kos njegovi zahtevi. Brane Ivanec, Jerica Mrzel, Palona Vetrhi, Saša Pavček oz. Zvezdana Mlakar, Aleš Valič, Branko Grubar, Barbara Levstik, Kristijan Muck in Roman Končar ali Marko Okorn, so brez izjeme svoje vloge odigrali s tako perfekcijo, da je Brechtova svatovska burka dobila tisto podobo, kakor si jo je zamislil pisatelj, namreč do kraja razkrinkati značaj malomeščanske družbe, ki hoče biti srž zdravih medčloveških odnosov, v resnici pa celo na poročnem slavlju pridejo na površje vse slabosti, celo to, da je nevesta že noseča, kar je za čas, v katerega je delo postavljeno, najhujša kršitev vstopanja v zakonsko zvezo. Tudi ostali udeleženci svatovanja moralno niso nič boljši od neveste in ženina, saj tudi pri teh pride na dan njihova značajska slabost, ki na koncu pokvari in razbije sprva tako neoporečno prikazano svatovsko družino.

Če bi v tem poročilu hoteli nakazati odlike vsakega igralca posebej, bi vtisi s predstave bili preobširni, zato tu še enkrat poudarjamo čistost govora, odlično mimiko in petje skratka parodijo, na račun malomeščanstva v letih 1919, ko je delo bilo napisano in ima svojo veljavo do današnjih dni. Zato je Brechtova „Malomeščanska svatba“ danes prav tako aktualna družbeno-kritična igra kot v letih njenega nastanka.

Ansamblu drame SNG iz Ljubljane k uspelem gostovanju čestitamo, prav tako Slovenski prosvetni zvezi, ki je za naše ljubitelje gledališča zbrala delo, ki gledalcu ni nudilo le gledališki užitek, ampak komad, ki daje tudi misliti, izražamo našo zahvalo in željo, da bi tudi v bodoče vabila v goste ansamble, s podobno predstavo.

Prizor s predstave „Malomeščanska svatba“ v Ločah

tolta Brechta „Malomeščanska svatba“. S tem je SPZ ljubiteljem gledališke umetnosti omogočila ogled dela najpomembnejšega predstavnika nemške moderne literature in avtorja, ki v svojih delih obravnava napake družbe in neusmiljeno kritizira izkoriščanje delavca, in vse, kar ovira napredek.

občutek, da gre za ženitovanjski par in svate ugledne družine, pri kateri je vse v najlepšem redu. Počasi pa se eden za drugim razkrivajo kot moralno pokvarjeni, primitivni pohlepni ljudje.

Tu je režiser bil postavljen pred zahtevno nalogo. Najprej je Edvard Miler skupno z Ireno Novak-Popov

Prijateljsko branje pisateljev

Med številnimi prireditvami, ki smo jih bili doživeli pretekli teden, je bilo tudi prijateljsko branje v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu. Tam so se ob lepem številu obiskovalcev z branjem iz svojih del predstavili koroški besedni ustvarjalci (na posnetku z leve proti desni) Gustav Januš, Anton Fuchs, Walther Nowotny, Janko Ferk in Peter Kersche. Prireditve je bila utrinek sožitja, kakršnega si na Koroškem želimo tudi v vsakdanjem življenju.

Na prireditvi je bila tudi otvoritev razstave likovnih del celovškega slikarja Simona Veratschniga.

Kulturno pismo iz Slovenije

Slovensko gledališko dogajanje bo do 30. oktobra strnjeno v Mariboru, kjer se je pretekli ponedeljek začelo 21. Borštnikovo srečanje. Kot znano, je to prireditve, ki vsako leto razkaže dosežke vseh slovenskih gledališč, poleg tega pa

ja, z nagradami pa določi vrednost posameznih gledaliških uprizoritev. V tako imenovanem tekmovalnem delu se od ponedeljka, 20. oktobra vrstijo predstave v izvedbi drame SNG Ljubljana, Prešernovega gledališča iz Kranja, Stalnega

Borštnikovega srečanja, ki je to funkcijo sprejel po lanskem odstopu akademika Bratka Krefta. Kreft je Borštnikovo srečanje vodil 15 let.

Zaslужnim posameznikom in ustanovam, ki jim je Borštnikovo

Borštnikovo srečanje 1986

pritegne tudi odmevne predstave z nekaterih gledaliških festivalov.

Slovensko gledališko srečanje v Mariboru, staro več kot dve desetletji, je postalo ena od najodličnejših prireditev v vsakoletni slovenski kulturni ponudbi. Program Borštnikovega srečanja ni le pester, temveč je tudi številčno izjemno obsežen. Letos se bo na primer zvrstilo kar 118 prireditev, ki bodo segle v širši prostor Slovenije, prestopile pa tudi državne meje, tako da bodo odmeve tega dogodka mogoče čuti tudi v slovenskem zamejstvu.

Borštnikovo srečanje je v bistvu slovenski gledališki festival. Predstave zato ocenjuje strokovna žiri-

slovenskega gledališča iz Trsta, Mestnega gledališča ljubljanskega, Akademije za gledališče, radio, film in televizijo iz Ljubljane. Nagrade bodo podelili v sredo, 29. oktobra, ko bo znan tudi letošnji dobitnik Borštnikovega prstana, največjega odličja za vrhunske igralske dosežke v slovenskih gledališčih. Lani je Borštnikov prstan dobila Majda Potokar.

Pretekli ponedeljek se je Borštnikovo srečanje začelo z uprizoritvijo dramatizacije romana Noč do jutra Branka Hofmana v izvedbi Prešernovega gledališča iz Kranja. Sicer pa je srečanje odprl dr. Matjaž Kmecl, novi predsednik

srečanje pri srcu, so že podelili značke – seveda ne zgolj zaradi prijateljskega nagnjenja do prireditve, temveč predvsem za ustvarjalne prispevke slovenskemu gledališču. Žal so zlati znački Bojanu Štihu in Ivanu Mraku podelili posmrtno, tovrstni priznanji pa sta dobila še kritik France Vurnik in RTV Ljubljana.

Ker je v tem času Borštnikovo srečanje sredi dogajanja in ker se nam z njegovim koncem prihodnjo sredo obetajo zanimive novice, najbrž ne bo odveč, če bo Slovenski vestnik v svojem naslednjem kulturnem pismu iz Maribora znova pisal o tem gledališkem festivalu.

Vili Vuk

Dober večer, sosed! Guten Abend, Nachbar!

Kako bomo Avstrijci, Korošci praznovali Avstrijski nacionalni praznik letos v mednarodnem letu miru? Ali se bomo znali spet zblizati za majhen korak, da bomo postali skupnost miroljubnih ljudi? Ali pa se bodo prav v mednarodnem letu miru začeli odpirati novi prepadi?

Prejšnji, od vseh Avstrijcev globoko spoštovani zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger, je v svojih govorih in zapisih ponovno uporabljal izrek filozofa Karla Jaspersa „Der Friede beginnt im eigenen Haus“. Dejal je, da je globoko prepričan, da se mora pričeti mir v srcih posameznih ljudi, v lastni družini, v lastni deželi.

Res je, mir ni samo nasprotje vojne, ampak tudi stanje brez preprirov med posamezniki in skupinami; mir je tudi stanje osebne notranje ubranosti, ravnotežja, zadovoljstva.

Dobri ljudje v naši deželi si želijo takega miru. Želijo si, da tak resnični mir pride tudi na javnih prireditvah do izraza. Helmut Scharf, koroški pesnik in pisatelj, ki je dvojezičnim prireditvam ob Avstrijskem nacionalnem prazniku dal geslo „Dober večer, sosed! / Guten Abend, Nachbar!“ je posebej pozdravil miroljubno zamisel: „Ich halte es für einen besonders guten Gedanken, dem Rummel zum 10. Oktober ihr Bekenntnis zu Österreich in Form ei-

ner zweisprachigen Festveranstaltung entgegenzusetzen.“

V Železni Kapli, v Borovljah, na Radišah, v Šentjakobu in v Svečah bodo letos take prireditve. Srečali se bodo slovensko- in nemškogovoreči Korošci. Spoznavali se bodo in zblíževali, brez sovraštva in bojazni, le kot enakovredni prebivalci skupne domovine. Ne bodo se zmenili za očitke in svarila „domovinskih služb“, ki so v hudi skrbi za čisto raso in kleno kulturo.

Bo znala taka zdrava, dobronamerna, zlahtna kulturna politika tudi oblikovati politično kulturo v naši deželi? Včasih nas kar spreleti zona, ko doživljamo, koliko gneva, sovraštva se v oktobrskih dneh, zlasti pa v predvolilnem času sprosti v nekaterih koroških dušah. Uboga tarča pa je tista izginjajoča, brezpomembna manjšina, ljudje, ki se vedno niso zavrgli svoje materinščine, slovenskega jezika, ki je prav tako sestavni del naše koroške domovine kot gore, jezera, gozdovi, polja, travniki.

Politične zahteve, pogodbeni dogovori, zakonite odredbe so izvedljive le v primernem vzdušju. Kultura se prizadeva za strpnost in prijateljstvo. Mali sosed ponovno proži roko, letos tudi v precejšnjem strahu, a ne brez upanja!

T. Ogris
predsednik SPZ

Akademski slikar Rudi Benetik o svojem likovnem ustvarjanju:

„Jasno izrekam svoj globoko čustveni odnos do lastnega sveta in sveta okoli sebe“

Rudi Benetik, ki je pravkar končal študij na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, se s svojimi novjšimi likovnimi stvaritvami predstavlja v kulturni taberni Pri Joklu v Celovcu. Ko mlademu akademskemu slikarju čestitamo k uspešnemu zaključku študija, se z njim tudi veselimo, da ima za sabo že dokaj uspešno umetniško pot, saj je kot likovni umetnik beležil številna priznanja doma in v tujini.

Rudi Benetik sodi med tiste mlade umetnike, ki svoje delo znajo predstaviti brez velikih napovedovanj in spremljajočega reklamnega angažmaja, marveč obratno: dolgo o njem ni kaj slišati, potem pa je na enkrat tu, nas preseneti, zbudi naše zanimanje. Pri Joklu je prejšnjo sredo čakalo nenaadno veliko ljubiteljev Benetikove likovne ustvarjalnosti, da poleg razstavljenih del vidi tudi umetnika samega, ki ga sprva ni in ni bilo, a se je naposled vendar pojavil sredi razstavnih prostorov. Otvoritev ni bila izvedena v smislu običajne predstavitve umetnika in njegovega dela, marveč s primernim glasbenim avisom. To seveda ne pomeni, da o Benetikovem delu ni kaj povedati – saj je o letem bilo že marsikaj povedanega in zapisanega. Rudi Benetik se je ob svoji razstavi oglašil tudi v našem uredništvu in nam o svoji ustvarjalnosti povedal sledeče:

„V svojih igrih risbah skušam maksimalno angažirati oblike in linije. Zato se mi tudi včasih posreči kaj nepričakovane. Pri ustvarjanju se čutim svobodnega, ker proces risanja ali slikanja ni nikakor strogo odrejen. Svinčnik in voščenko so zame majhne igračke, z njimi porisani listi in kartoni pa velike. Na vsak narisani likovni element v risbi skušam odgovorjati. Odgovor se takoj izrazi z vsako pomembno linijo, glavno obliko, točko in barvno natrpani madeži; tako da misel na nehomogeno, trdno, a kljub temu še igrivo likovno celoto sploh ni vprašljiva. Če se mi zdi kak element majav in nestabilen, ga okrepim z novimi drznimi elementi.“

Pri vsaki risbi se mi zdi intelektualni proces kreativnosti prav tako pomemben, kot čustveni odnos do nje. Tako res lahko rečem, da vršujem na papir, platno ali skulpturo samo tisto, kar je meni blizu, s tem jasno izrekam svoj globoko čustveni odnos do lastnega sveta in sveta okoli sebe.

Prostor v moji risbi kot tak učinkuje na prvi pogled neorganiziran, predmeti so skorajda nametani po njem ali pa lebdiijo brez vsakršne vizualne povezave. Kljub temu bi mi pripisal neke vrste osebno strokovno kompozicijo, ker je vsakemu predmetu točno določeno, kje bo zarisani in kaj bo okoli njega. Oči, ki risbo natančno pretipajo, to tudi zabeležijo.

„Za dojetje nekaterih stvari, predmetov in oblik v moji risbi je potrebno dosti senzibilnosti in domišli-

je, da jih odkrijemo. V glavnem pa za vse velja, da so postavljeni samostojno po ravlini in se kdaj pa kdaj, kadar to zahteva napetost med oblikami samimi, tudi prekrivajo. Tako gledalec kljub ploskovitosti posameznih oblik nikoli nima občutka, da prihaja do predstavljajanja prostora kakor v egiptčanski umetnosti.“

Tisto, kar je bilo odločilno za izbor najnujnejših elementov, pa bi pripisal svoji notranji senzibilni moči. Če mi oblika ne daje dovolj vibracij, ji poiščem nov element. Črti in točk mora biti v risbi kakor not v partituri, ravno dovolj, vsaka, ki je odveč, uničuje likovni prostor in treba je poiskati nov papir! Zame ni vse v zasnovi. Zato ni treba, da imam že na samem začetku jasno vizijo celote.

Ko upodabljam figuro, je predpostavljajanje lahko že v preprostem zgoščenem madežu. Vse figure so mi enako pomembne. Osebnost, recimo kralj, v moji konstelaciji interpretacije predmetov ni važen, lahko je tudi kreten.

Vsaka ploskev, ki ima beline kot osnovni ton, je zame najbolj provokativna površina, s katero se pogovarjam preko risala. Skušam jo vedno znova premagovati. Služi mi za veliko miselno polje, iz katerega tvegam izvajati vse možne registre svojih interpretacijskih zmognosti risbe s pomočjo barvnih voščenk in črne krede. Skozi belino slikovnega prostora tudi razmišljam, kakšna naj bi bila optimalna varianta kakega predmeta.

Moje občutljivo oko zasaci vsako minimalno spremembo na taki površini, drznem se celo reči, da vidim na primer na belem hrapavem papirju neko slabo svetlo zeleno, bordordečo, oker in sorazmerno dosti azurno-modre barve, vse te pa so strnjene v nežnih majhnih pikicah, tako milih, da bi skoraj pomislil na cvetje. Izginejo, če umetnik grobo in nasilno napade takšno površino, vrnejo pa se, če ne postopa tako.“

Borovlje in Železna Kapla: Ta teden so padle važne odločitve

Že več kot dve leti je v boroveljski občini poleg slabe situacije glede na delovna mesta v diskusiji še kanalizacija. Ob prvih korakih se je bila ustanovila tudi ljudska iniciativa, ki se je dosledno izrekla proti kanalu, v drugem koraku pa kot volilna grupacija pridobila pri zadnjih občinskih volitvah na hip šest mandatov. Ta iniciativa je izvedla tudi ljudski popis, katerega je občina morala obravnavati pri svoji zadnji seji. Dolge so bile razprave in ostra so bila prerekanja, dokler ni prav odbornik Volilne skupnosti Peter Waldhauser opozoril na to, da je po eni strani nesmisel ustavljati gradnjo kanala zdaj, ko je že več kot polovica ljudi priključena na kanal, po drugi strani pa čisto pravilno poudaril, da je najbolj potrebno najti najcenejši način financiranja.

S tem stališčem je Waldhauser v bistvu tudi prodril, čeprav bi si bilo želeli, da bi vsaj občinsko predstojništvo bilo predložilo kake konkretne načrte. Vsekakor je premalo, če se je npr. SP hvalila, da v nekaterih občinah računajo za priključek h kanalu še več kot v Borovljah (tu stane 19.745 po enoti), če pa se tako orientira le po občinah, ki zahtevajo od prebivalcev še višje dajatve. Kje je npr. tudi zahteva, da bi morale občine dobiti za komunalne storitve cenejše kredite, ne pa navadne bančne...?

V Železni Kapli je bil izvoljen nov župan. Po nenadni smrti kapelškega župana Albina Juvana je občinski svet pravtako ta teden moral izvoliti

novega župana. Na predlog SPÖ, ki ima v Kapli večino, je bil izvoljen jurist dr. Dietfried Haller, ki je po izvolitvi izjavil, da hoče delo svojega predhodnika nadaljevati. Hallerja so izvolili odborniki SP, EL in KPA, medtem ko so odborniki VP in FP oddali prazne glasovnice.

Delegacija Kluba slovenskih občinskih odbornikov je bila na obisku pri italijanski Slovenski skupnosti. Na sporedu so bili razgovori na deželnem in občinskem svetu ter obisk devinsko-nabrežinske občine, kjer so se udeleženci tega posveta pogovarjali o izkušnjah odbornikov na Koroškem ter odbornikov SSK v Italiji. Hkrati so se menili tudi o tem, da bi v bodoče te stike poglobili.

Skupnost
južnokoroških
kmetov

Gemeinschaft
der südka
ntner
Bauern

**SESTANKI SKUPNOSTI
JUŽNOKOROŠKIH KMETOV**
Soprireditelj: Krajevni odbori NSKS in
ZSO ter Slovenska kmečka zveza

28. 10. 86 ob 20.00 uri:
Hotel Obir

29. 10. 86 ob 20.00 uri:
Društvena soba SPD „Bilka“ v Bilčovsu

30. 10. 86 ob 19.30 uri:
Kulturni dom na Radišah

VOLITVE V KMETIJSKO ZBORNICO
LANDWIRTSCHAFTSKAMMERWAHL
16. November 1986 - LISTE / LISTA 4

Kotmara vas

Minulo soboto so se kotmirski občani za vedno poslovili od Katarine Leutschacher, p. d. Marince iz „Kotmare vasi“. Pokojna Katarina se je rodila leta 1901 pri Žmuku na Plešivcu in mladost preživela pri Rožanu na Prebljah. Skupaj z možem sta v Kotmari vasi pod češkijo vodila gostilno. Po prerani smrti moža leta 1932 je pod težkimi pogoji skrbela za pet otrok. Sin Hanzi je padel v zadnjih tednih druge svetovne vojne. Katarina Leutschacher je v vseh povojnih letih vestno spremljala narodno kulturno delovanje in prebirala slovensko časopisje in knjige.

S slovensko pesmijo so se od pokojne poslovili tudi pevci mešanega in moškega zbora Gorjancev pod vodstvom Joška Pacaka.

Ob težki izgubi izrekamo sinovom in hčeri ter sorodnikom iskreno sožalje.

Carimpex

družba z o. j./Ges.m.b.H.
8.-Mai-Straße 47/2
9020 Celovec / Klagenfurt
tel. 04222/514900

Razpis delovnega mesta

Vodja agrosektorja

(za specialno programsko
zunanjetrgovinsko obdelavo
tržnih relacij
YU – A, A – CH, I, ČSSR, H, D)

Kvalifikacija:

- večletna praksa
- tehnološko znanje na področju živil, krmil, zaščitnih sredstev in gnojil
- obvladanje obeh deželnih jezikov, srbohrvaščine in angleščine
- obvladanje jugoslovanske zunanjetrgovske zakonodaje.

Nastavitev takoj!
Prijava na Carimpex!

DFC-Ges.m.b.H.

Oglašamo prosto delovno mesto
poslovodje
(Geschäftsführer)

za mlado, hitro se razvijajoče
izvozno-uvozno podjetje s sede-
žem v Celovcu.

Zahtevane kvalifikacije so:
visoka šola (univerza), tehnične
smeri (strojnik-metalurg), z 10-
letnimi delovnimi izkušnjami na
vodilnem mestu, z poznavanjem
managementa, marketinga in
poznavanjem vzhodno-evropskih
tržišč predvsem Bolgarije,
Poljske in Jugoslavije.

Aktivno znanje treh svetovnih
jezikov ter aktivno znanje enega
izmed slovanskih jezikov.
Ponudbe pod šifro,
„Poslovodja“.

SPD „Zvezda“ v Hodišah išče rabljen
harmonij. Ponudbe sprejema: Toni
Miksche tel.: štev.: 04273 / 2929

Dobro vas
DAN MLADIH VARČEVALCEV
Prireditelj: Posojilnica Dobro vas
Čas: nedelja, 26. oktobra, ob 14.00 uri
Kraj: Kulturni dom v Dobri vasi
Nastopajo: otroški zbor Dobro vas, Št.
Primož, Zitara vas, Št. Lipš, Škocijan

Klub Prežihovega Voranca prireja
TEČAJ SLOVENŠČINE
za začetnike in tiste, ki že malo znajo.
V torek, ob 18. uri v mali sejni sobi, Tarvi-
ser Straže 16
Povabite vaše nemškogovoreče prijatelje /
prijateljice, da se tečaja udeležijo!

Nova „Galerija A“ v Beljaku

Dela iz zadnjih dveh let razstavlja trenutno Franc Novine (drugi z desne) v novi „Galeriji A“ v Beljaku. (Z leve na desno še: Otto Heinrich, Adolf Scherer in Thomas Oraž).

V sodelovanju z beljaškim odsekom Avstrijsko-jugoslovanske družbe (AJD) je minulo sredo v Beljaku otvorilo podjetje Ferroimpex novo „Galerijo A“. V Widmannsgasse 4 (na desnem bregu Drave) bodo v bodoče stalne razstave umetnikov iz sosednje Jugoslavije. Kot prva umetnika razstavljata svoja dela akademski slikar Franc Novine iz Godešiča pri Škofji Loki in kipar Aleš Maher iz Ljubljane. Razstava bo odprta do 12. novembra, vsak dan (razen v ponedeljkih) med 15.00 in 21.00.

Pobudo za galerijo je dalo zunanjetrgovinsko podjetje Ferroimpex, svoje izkušnje pa je dal na razpolago tudi izobražbeni referent AJD Adolf Scherer, ki je znan kot dober poznavalec umetniškega delovanja v Jugoslaviji.

Obširno razstavo svojih del je tokrat prispeval akademski slikar Franc Novine. Doma je iz Godešiča pri Škofji Loki, v

Jugoslaviji je razstavljal že nad 30-krat, udeležil se je že pri številnih skupinskih razstavah v Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji, na Finskem, v Egiptu, v Italiji, Grčiji, Romuniji, na Madžarskem in v ZDA. Prejel je že 14 nagrad. Na svojih velikoformatnih platnih upodablja Novine predvsem vtise iz krajine. Upodobljene so grape, mlakuže, poseke, pobočja, jesenski gozd, ajda, raztrošen gnoj, jate ptic in dugo. Posluhuje pa se krepkih barv („barva mi je prirojena“), ki ji pripisuje življenjsko, skoraj čarobno moč.

V razstavnem prostoru so postavljene lesene in bronaste skulpture ter take iz umetnega marmorja in kamna, ki jih je oblikoval kipar Aleš Maher. Večinoma so izoblikovane kot mize.

Gotovo bo Galerija A krepila kulturno izmenjavo med sosednjima državama. Zelim ji veliko uspeha.

Kulturne prireditve ob avstrijskem državnem prazniku Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar!

Sveče:

SPD Kočna: 25. 10. 1986, ob 20. uri pri Adamu v Svečah

slavnostni govor: škof dr. Egon Kapellari

sodelujejo: MePZ „Jakob Petelin Gallus“ Celovec

Sängerrunde Ebental

Tamburaška skupina Šentjanž

Družina Moschitz Šentjanž

Jonny Diewald – kantavtor, Nižja Avstrija

MePZ Sveče

MoPZ „Kočna“

Borovlje:

SPD Borovlje: 25. 10. 1986, ob 20. uri, mestna hiša Borovlje

sodelujejo: Stadtchor Ferlach

MGV Schnerose iz Šmarjete

Sängerrunde Steierling iz Gornje Avstrije

Ansambel Drava, SPD Borovlje

MoPZ SPD Borovlje

Mladinski zbor iz Borovelj

Radiše:

SPD Radiše: 25. 10. 1986, ob 20. uri, Kulturni dom Radiše

sodelujejo: Eisenbahnerquintett Villach

Männerquintett „Rauschelesee“

Pevske skupine SPD „Radiše“

Prof. Anton Fuchs – pisatelj

Dr. Franc Merkač – pisatelj

Ansambel „Jepa“ Loče

Železna Kapla:

SPD Zarja in SPD Valentin Polanšek: 25. 10. 1986, ob 20. uri, farna dvorana Železna Kapla

sodelujejo: Gemischter Chor Eisenkappel

Singgemeinschaft Rechberg

MGV Rechberg / Rebrca

MoPZ SPD Trta iz Žitare vasi

Obirski ženski oktet SPD Valentin Polanšek

MePZ SPD Zarja iz Železne Kaple

Gerhard Lipold, Gradiščanska, kantavtor

Šentjakob v R.:

SPD „Rož“: v nedeljo, 26. oktobra, ob 19. uri v Kulturnem domu v Šentjakobu v R.

Večer sooblikujejo: MePZ „Rož“

Ansambel „Drava“

Frauengesang Rosenbach / Ženski zbor

Področja

Kabaret „Gimpel“

Univerza za izobraževalne vede v Celovcu
Na inštitutu za nadaljnjo izobrazbo bo v zimskem semestru 1986/87 študijska prireditev pod vodstvom

dr. Alexander Langer-ja
(Južna Tirolska).

Tema:
**„POSPEŠEVANJE MANJŠIN KOT
RAZVOJNOPOLITIČEN PROBLEM“**
(Minderheitenförderung als
entwicklungspolitisches Problem“).

Kraj: Univerza, seminarski prostor z-126 (v bližini glavnega vhoda), začetek v petek 24. 10. 1986, 14.00.

Prireditve je razdeljena na tri dele in bo izvedena:

24. in 25. oktobra (8.00 – 13.00 in 14.00 – 18.00)
21. in 22. novembra (8.00 – 13.00 in 14.00 – 18.00)
16. in 17. januarja 1987 (8.00 – 13.00 in 14.00 – 18.00)

Obravnavali bodo: Zaščita in podpora etničnih manjšin, kultura sožitja; Slovenci in Južni Tirolci – primerjava, Manjšine in državna oblast. Poleg studentov univerze imajo možnost udeležbe tudi pripadniki obeh narodnih skupnosti na Koroškem.

Zgubili smo iskrenega prijatelja

Pretrpela nas je žalostna vest, da je v Ljubljani v 70. letu starosti umrl znani planinski funkcionar in velik prijatelj slovenskih planincev na Koroškem, Tone Bučer.

Tone Bučer je bil po vojni eden merodajnih činiteljev za prenovlo slovenske in jugoslovanske planinske organizacije. Nad 30 let je bil podpredsednik Planinske zveze Slovenije. S podpredsedništvom je prevzel tudi funkcijo načelnika komisije za alpinizem. Pod njegovim vodstvom je število alpinističnih odsekov v primerjavi s predvojnimi statistiko naraslo in prvič presešlo število tisoč organiziranih alpinistov in pripravnikov. Umrl je v funkciji predsednika nadzornega odbora Planinske zveze Slovenije. Tone Bučer je bil zadnji živeče znane trojice starejših planinskih prijateljev, ki so jo sestavljali Jozef Miklavčič, Franjo Klotčnik in Tone Bučer. Jozef Miklavčič je umrl pred šestimi, Franjo

Klotčnik pred tremi leti, pred kratkim pa je neizprosna smrt posegla še po Tonetu. Ob novem letu sta Tone in Franjo redno prihajala obiskat naše planince na Bleščeč, kjer je bilo še posebno veselo srečanje z Jozejem. Ta srečanja nam bodo ostala v nepozabnem spominu. Jozaja, ki je bil zelo mehkega srca, so ob snidenju od veselja vedno obile solze, tako da je moral svoj pozdravni nagovor vedno predčasno zaključiti.

Slovenska planinska postojanka na Bleščeč in z njo številni oboževalci zelo pogrešamo tiste prijetne in nepozabne čase, ko smo skupno s temi tremi planinci uživali srečo in zadovoljstvo. Mnogo prehitro in prezgodaj so se poslovili od nas.

Tone, najmlajši med njimi, zadnja leta ni več prihajal na Bleščeč. Nekoliko je temu bila kriva bolezen, v glavnem pa občutek, da na Bleščeč ne bo več našel obeh prijateljev, ki že počivata v večnem spanju.

Poglavje treh zvestih planinskih prijateljev je s Tonetovo smrtjo našlo žalosten in boleč zaključek. Z njegovo smrtjo smo zgubili zadnjega te trojice, moža, ki je bil iskren in zvest prijatelj naših planincev. Ohranili ga bomo v častnem in nepozabnem spominu.

Prireditve

Rebrca

III. SREČANJE KULTURNIH INICIATIV IZ AVSTRIJE

Čas: od 25. do 28. oktobra 1986

Kraj: v mladinskem centru na Rebrci
Prireditelj: Arge-Region-Kultur,
Krščanska kulturna zveza in Sloven-
ska prosvetna zveza

Celovec

BESEDILA IN GLASBA

Gerald Koller igra,

Martin Krusche bere

Čas: v petek, 24. oktobra, ob 20. uri

Kraj: Kulturna taberna Pri Joklnu

Prireditelj: Arge-Region-Kultur in

kulturno društvo Pri Joklnu

Celovec

ŽGOČE KOT DOTIKI –

Kulturni prispevki in predavanja
Lužiškega Srba, južnih Tirolcev in
koroških Slovencev

Čas: v torek, 28. oktobra, ob 20. uri

Kraj: Kulturna taberna Pri Joklnu

Prireditelji: Arbeitskulturverein Salz-
burg, SPZ in kulturno društvo Pri

Joklnu

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 23. oktobra 1986

Za 100 dinarjev dobite	2.50 šil.
Za 100 dinarjev plačate	3.22 šil.
Za 100 lir dobite	0.99 šil.
Za 100 lir plačate	1.05 šil.
Za 100 mark dobite	694.50 šil.
Za 100 mark plačate	710.80 šil.

Ekскурzija v Auschwitz / Birkenau

Sodelavci inštituta za politično znanost na univerzi Innsbruck prirejajo med 11. in 17. aprilom 1987 ponovno ekscurzijo v bivše koncentracijsko taborišče Auschwitz na Poljskem. Cena približno 2500.-. **Prijave do 30. oktobra 1986.** Prijave sprejemajo na innsbruški univerzi pod tel. številko: 05222 / 724-2712.

Bilčovs

DAN STARIH

Čas: v nedeljo, 26. oktobra 1986, ob 14.00
Kraj: v bilčovski farni cerkvi (sv. maša)
nato, v dvorani pri Miklavžu

Šmihel

CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO

(Barrash Moore)

Prireditelj: Katoliško prosvetno društvo

„Šmihel“

Čas: v nedeljo, 26. oktobra 1986, ob 19.30

Kraj: farna dvorana Šmihel

Režija: Marjan Belina in Micka Opetnik

Dunajski Krožek

„JUGOSLOVANSKI UNITARIZEM

JE GLAVNI VZROK NOTRANJE

DESTABILIZACIJE JUGOSLAVIJE“

dipl. inž. dr. Dušan Nendl, München

Prireditelj: Dunajski krožek

Čas: v petek, 24. oktobra 1986, ob 19.00

uri c. t.

Kraj: Gasthaus Weidinger, Dunaj IV,

Danhausergasse 3 (tel. 655697)

Gorica

...TU ROD JE MOJ,

TU MOJ JE KRAJ...

Osrednja proslava v znamenju ob 80-let-
nici smrti SIMONA GREGORČIČA

Prireditelj: Zveza slovenskih kulturnih
društev – Gorica, Zveza slovenske katoli-
ške prosvete – Gorica

Čas: 26. oktobra 1986, ob 20.30

Kraj: Gorica, Avditorij

Manjšine se upirajo številčnemu nazadovanju

Številčno nazadovanje pripadnikov narodnih skupnosti je problem, s katerim se srečavajo skoraj vse narodne skupnosti v alpsko-jadranskem in panonskem področju. Zato so si zastopniki manjšin na lanskem srečanju pri Slovencih v Trstu določili obravnavo tega problema kot osrednjo temo letošnjega srečanja pri gradiščanskih Madžarih.

Glavni predavanja in poročila vseh 17 navzočih narodnostnih skupin so bila osredotočena na ta problem. Poleg tega pa so udeleženci srečanja spoznali, da ima Oberwart (kot ga imenujejo uradno) tudi še madžarsko ime Felsőő in gradiščansko-hrvaški naziv Borta. Že sam prihod v mesto v petek popoldne je prišlece opozarjal, da se skoraj 40% tamkajšnjih delavcev vozi tedensko na Dunaj, ob koncu tedna pa spet nazaj. Prav tako pa ležijo trije kraji, v katerih živijo Madžari (Oberwart / Felsőő, Unterwart / Alsőő in Siget / Órisziget) v okraju, ki ima nad 10% brezposelnosti.

Dr. Gyergy Imre je v imenu gostiteljev s čustvenim prikazom osvetlil številčno nazadovanje madžarske narodne skupnosti na Gradiščanskem, ki je po njegovih besedah v resni eksistenčni krizi. Samozavest-Madžari, ki so se v te kraje pred stoletji preselili kot stražarji madžarske narodne meje, so pod vplivom hitrega socialnega razvoja v zadnjih desetletjih bili prisiljeni zapuščati svoje kmetije. Dr. Gyergy Imre je izrekel bojazen, da bi sedanjemu postopnemu nazadovanju madžarske sledilo hitrejše nazadovanje. Kljub temu je tudi med Madžarsko skupnostjo opaziti, da raste zavest o pozitivnem vrednotenju drugačnosti.

Zelo odmevno pa je bilo tudi predavanje avstrijskega znanstvenika dr. Horsta Haselsteinerja, ki je razglabljal o znanstvenem sistemu za opis in razlaganje asimilacije. Med drugim je bilo predavanje izraz dejstva, da prodira manjšinska problematika še naprej v nove znanstvene panoge.

Med dejavnike, ki pospešujejo asimilacijo je med drugim uvrstil deagrarizacijo in prehod v moderno industrijsko družbo, ukrepe večine na socialnem, gospodarskem in kulturnem področju, (usmerjanje subvencijske politike) manjvrednostne občutke manjšine, poleg mešanih zakonov idr. pa je med pospeševalne faktorje asimilacije uvrstil tudi oblikovanje programov masovnih medijev, ki premalo upoštevajo potrebe narodnih skupnosti. Med faktorje, ki zavirajo asimilacijo pa je uvrstil sključenost naseljenega prostora, ponos na lastno tradicijo, sključen krog lastnega gospodar-

Madžari ponosni na Liszta

Kdo pomisli na svetovno znanega komponista Franca Liszta, če se spomni Madžarov na Gradiščanskem? Z razstavo v protestantskem farnem domu v Felsőőru (Punta / Oberwart, slika levo) je Gradiščansko-madžarsko društvo opozorilo udeležence srečanja narodnosti, da je Ferenc Liszt bil madžarske narodnosti in nanjo ponosen.

Madžari so ponosni na Liszta, ki je del njihove kulturne dediščine. Tudi v kulturni program so ga vključili, ki so ga pripravili s folklornimi skupinami, ženskim pevskim zborom in skupino citrarjev za udeležence srečanja (slika desno).

stva, enakovredno uvrščanje jezika narodne skupnosti v kulturi in komunikacijskih sredstvih in tudi „pravo dvojezičnost“, se pravi perfektno obvladanje obeh jezikov.

V živi razpravi je med drugim dr. Avgustin Malle dodal, da imajo manjšine na vseh področjih okrnjene sile in zmožnosti za obrambo. Zastopniku južnotirolske SVP Frasnelli, ki je zagovarjal nastop močne politične stranke narodne skupnosti, pa je dr. Franci Zwitter st. odgovoril, da to pač ne velja za številčno šibke narodne skupnosti. Gradiščanski Hrvat dr. Anton Andorfer pa je opozoril na krivično ravnanje župana v Sigetu / Óriszigetu, ki je pustil izvesti ljudsko povpraševanje o dvojezičnih krajevnih napisih. S tem so se kršili avstrijski zakoni: v kraju je namreč po zadnjem štetju 56% Madžarov, po zakonu o narodnostnih skupinah bi morali avtomatično postaviti dvojezične napise. Neglede na dejstvo, da se je 82% prebivalstva izreklo za napise, je tako ravnanje protustavno!

V posameznih poročilih so zastopniki manjšin kratko predstavili položaj svoje skupnosti. V imenu koroških Slovencev je poročal podpredsednik ZSO Franci Kukovica, ki je obširno razložil zakaj označujemo Slovenci številčno nazadovanje pripadnikov narodne skupnosti kot posledico „vódene asimilacije“. Opozoril je na to, da so nekateri nekdanji slovenski predeli južne Koroške preko dvojezičnosti na poti v nemško enojezičnost! (Poročilo bomo v našem listu še v celoti objavili).

Prihodnje srečanje pri Ladincih

Udeleženci srečanja so sklenili, da bo prihodnje 12. srečanje jeseni 1987 pri Ladincih na Južnem Tirolskem. Glavna tema pa bodo ekonomski vidiki manjšinske problematike. Kot glavnega koordinatorja srečanja pa so predlagali in izvolili ponovno dr. Francija Zwitterja. Soglasno pa je bil sprejet tudi sklep, da organizacije srečanja združijo v posebno „Delovno skupnost narodnih skupin sosednjih dežel“.

Ob 10-letnici INTRADE:

Koncert Slovenskega okteta na Radišah

Zunanjetrgovinska družba INTRADE v Celovcu letos slavi 10-letnico obstoja. Podjetje, pri ustanovitvi katerega ima mnogo zaslug tudi Zveza slovenskih organizacij, je v teku desetletnega delovanja postalo pomemben faktor gospodarskega razvoja južne Koroške, saj je že leto navrh prišlo na tem področju do razgiba na trgovsko proizvodne dejavnosti in sicer v sodelovanju Slovenijalesa v Ljubljani. Tako je na dvojezičnem ozemlju bilo ustvarjenih nad sto novih delovnih mest, družba INTRADE pa je kot zunanjetrgovinska držba širom Jugoslavije odprla številne podružnice, potom katerih INTRADE razvija svojo gospodarsko dejavnost.

Preteklo nedeljo je INTRADE vabila v kulturni dom na Radiše, kjer je s koncertom Slovenskega okteta praznovala svoj 10-letni jubilej obstoja. Polna dvorana je brez dvoma dvignila praznično vzdušje, vodja družbe Mario Jeglič, je ob tej priložnosti zajelel, da bi podjetje INTRADE

praznovalo še mnogo jubilejev, in da bi bilo še naprej most med dvema sosednjima deželama, tako v gospodarskem kot v narodnostnem in kulturnem pomenu. To družbi INTRADE in vsem njenim sodelavcem iz srca želimo tudi mi.

Kot že zapisano, je kulturni del jubilejne proslave oblikoval znani vokalni ansambel Slovenski oktet, ki je ob tej priložnosti slavil 35-letnico svojega obstoja. Slovenski oktet, ki je znan na vseh petih celinah, kjer je v teku minulih desetletij gostoval v domala vseh državah sveta, ima tudi med koroškimi Slovenci številne privrženke, saj je poleg velikih turnej po svetu vedno našel tudi čas, da je s svojo pesmijo prišel na Koroško.

Zato je Slovenski oktet navdušil tudi na Radišah. V prvem delu sporeda je izvajal skladbe starih mojstrov (Gallus, Hayden, Ilič), romantike in rodoljubne pesmi. Po odmoru so sledile še skladbe sodobne glasbe (Pahor, Mihelčič, Jež), ljudske (Lebič, Tomc, Marolt) ter pesmi drugih naro-

dov (ruske, črnske), zlasti duhovne pesmi afriških narodov.

Tako je koncert Slovenskega okteta na Radišah za številne ljubitelje vokalne glasbe bil lepo doživetje, saj smo imeli priložnost prisluhniti vrhunski izvedbi skladb slovenskih, in mednarodnih mojstrov. Občinstvo je Slovenski oktet nagradilo z navdušnim aplavzom, s katerim je izprosilo še nekaj dodatkov.

Nedeljski koncert na Radišah pa je imel tudi dobrodelni namen. Izkupiček vstopnine koncerta je podjetje INTRADE namreč podarilo Slovenski glasbeni šoli na Koroškem. S tem je brez dvoma krepko seglo pod rame naši glasbeni šoli, ki naši mladini nudi glasbeno izobrazbo. To je bila vsekakor lepa in hvalevredna poteza te firme, ki je s tem pokazala razumevanje za kulturne težnje naše narodne skupnosti. V znak zahvale za izkazano podporo, se je v imenu Slovenske glasbene šole podjetju INTRADE s svojim nastopom oddolžil duo Filipič in Bilčovca.

TRIBUNA BRALCEV – TRIBUNA BRALCEV – TRIBUNA

Spoštovani gospod A. D.!

Z začudenjem sem prebral tvoje (Vaše) anonimno pismo bralca v Našem Tedniku dne 16. oktobra 1986. Moj razgovor z glavnim urednikom KTZ-a te (Vas) je očigledno tako razburil, da si (ste) uporabil težko orožje, žal pa si (ste) streljal precej preko cilja.

Dragi A. D.!

Mi vsi moramo vzeti na znanje in se zavedati, da narod ni stranka ali volilna skupnost. Da so tudi med slovensko narodno skupnostjo na Koroškem mnjenja v mnogih vprašanih deljena in različna. Močno se to pokaže pri volitvah. Medtem, ko del koroških Slovencev zagovarja samostojne volilne nastope, velik del koroških Slovencev sodeluje pri raznih avstrijskih strankah. Vzroki za sodelovanje so različni. Take ljudi najdemo pri Zvezi slovenskih organizacij na Koroškem, Narodnem svetu koroških Slovencev, pa tudi pri Koroški enotni listi. Celotno mnogim KEL-volilec sta mogoče Mock in Vranitzky bolj simpatična kot kdo drugi.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem se tega dejstva vsekakor docela zaveda. Zato smo v naš program, ki smo ga sprejeli na zadnjem občnem zboru tudi zapisali, da imajo v Zvezi slovenskih organizacij na Koroškem prostor vsi pripadniki slovenske narodne skupnosti, ne glede na idejnopolično opredeljenost.

Taki naši politični liniji bomo seveda ostali zvesti tudi pri približajočih se državnoborskih volitvah.

Bodimo realisti in pogledimo stvarnosti v oči, koroški Slovenci bodo tudi pri teh volitvah dali svoje glasove socialistični, ljudski, komunistični in zeleni stranki, alternativnim strukturnam ali glasovali belo.

Stranke bodo tudi tokrat uporabljale bolj ali manj okusne oblike snubljenja volilcev. Tudi tokrat bo volilni boj deloma potekal na hrbtu slovenske narodne skupnosti. Naj nas to ne spravi iz tira! Zavedati se namreč moramo, da smo sredi boja za ohranitev skupne dvojezične šole. V prizadevanju za šolo pa so nam potrebni vsi demokratični socialisti, katoliki, komunisti, alternativno-zeleni in drugi ne glede na to, kako bodo volili 23. novembra 1986.

In še nekaj, spoštovani gospod A. D., v zvezi z integracijo: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem nikogar ne nagovarja, pa tudi nikomur ne brani, da pristopi ali izstopi iz ene ali druge stranke. Vendar se moramo zavedati, da velik del koroških Slovencev sodeluje v strankah ali

njenih organizacijah, da smo del avstrijske družbe, del koroške družbeno-politične stvarnosti, ki nam vsekakor ni najbolj naklonjena.

Vsak izmed nas je hote ali ne hote na mnogo načinov integriran v to koroško-avstrijsko družbo. Nam – Zvezi slovenskih organizacij – gre za to, da mobiliziramo vsaj en del naših ljudi, ki so člani strank, zbornic, športnih, gasilskih, planinskih, mladinskih, ženskih, upokojenjskih, lovskih, učiteljskih in drugih združenj in društev, da se tam bolj postavijo za pravice slovenske narodne skupnosti, in da koroška družba, predvsem pa obe veliki stranki v deželi (ki razpolagata z več kot devetdeset procentov oblasti in sta najbolj odgovorni za neizpolnjevanje člena sedem) spoznata, da ne more biti nacionalna nestrpnost in sovraštvo vizija prihodnosti sožitja na Koroškem. Doživljali bomo še udarce. Marsikdo nas bo zapustil, veliko se nam jih bo pridružil. Vendar kljub temu nikoli in nikdar ne smemo nikogar odpisovati.

Na Koroškem se veča število nemškogovorečih demokratov, žal pa koroške stranke tega pozitivnega razvoja nečejo in ne znajo preliti v več demokratičnih pravic za slovensko narodno skupnost in druge skupine, ki so odrinjene na rob koroške družbene stvarnosti.

To dejstvo pa za nas Slovence vendar ne more biti povod za kapitulacijo in skok v narodnostni geto, v katerem nas hoče videti KHD.

Osebnostem sem globoko priča, da je za manjšino najnevarnejše, če bi se pustila zapreti v geto kakršnekoli oblike. Naj si bo to na šolskem, cerkvenem, kulturnem, gospodarskem, vgojizobraževalnem, športnem ali kakršnekoli drugem področju.

Zato, dragi anonimni A. D., bodimo enotni in korajžni (ne skrivajmo se za anonimnimi črkami) v borbi za celovit obstoj slovenske narodne skupnosti, kajti pri parlamentarnih volitvah idejno-politične enotnosti nikoli ne bomo dosegli. Zato je raje tudi ne iščimo!

Bodimo pa tudi vsaj toliko demokratični, da spoštujemo tudi mnenje tistih med nami, ki imajo v nekaterih vprašanih drugačne poglede. Drugačno gledanje še dolgo ne pomeni, kot trdite to Vi, da je to napad na vsakega in na vse. Skupno pot ne bomo našli v konfrontaciji, marveč v strpnosti in stvarni razpravi, kjer bodo morali prevladati boljši argumenti.

dipl. ing. Feliks Wieser
Predsednik
Zveze slovenskih organizacij

Prispevajmo k izboljšavi političnega vzdušja

Polemike pred volitvami sicer poživljajo oba slovenska tednika na Koroškem, vendar mnogokrat slabijo ali celo trgajo vezi med ljudmi, ki sicer skupno delujejo v raznih slovenskih kulturnih društvih. Posebno če jih pišejo anonimni pisci, ki se niti ne upajo imensko podpisati. To se je zgodilo v zadnji številki NT (16. 10. 86). Nočem braniti dipl. inž. Feliksa Wieserja, to bo gotovo napravil sam, jasno pa je, da mora zastopati načela ZSO in ne kakšne stranke ali volilne skupine. Skupno smo na zadnjem občnem zboru sklenili, da „naloga osrednje narodne organizacije ni v tem, da vodi volilni boj za eno ali drugo stranko, pač pa v tem, da organizira boj za narodne pravice. Seveda moramo v ta boj enakopravno vključevati tudi rojake, ki sodelujejo v avstrijskih strankah in jih volijo. Zato tudi zavračamo trditve, da tisti, ki voli avstrijske stranke, ni Slovenec ali vsak ni pravi Slovenec.“

Vse to velja tudi pred volitvami in to je izrazil predsednik ZSO tudi v intervjuju s KTZ, 16. 10. 86.

Dolgoročno se bo situacija koroških Slovencev izboljšala le, če nam bo uspelo sensibilizirati nemškogovoreče sodeželane za naš problem. Izboljšava političnega vzdušja naj bi bila eden izmed važnejših ciljev delovanja obeh osrednjih organizacij. To bo mogoče doseči le postopoma, ker

so predsodki na Koroškem še vedno močno zakoreninjeni. Iluzorično je pričakovati, da se bodo vsi Slovenci združili v eni stranki. Socialni položaj posameznika namreč ne vpliva samo na narodnostno identiteto temveč tudi na politično. Ta raznolikost naše družbe, tudi slovenske narodne skupnosti na Koroškem, se odraža v tem, da ne volimo vsi eno in isto stranko, saj nas poleg narodnega vprašanja zaposlujejo tudi vsakodnevni medčloveški in družbeni problemi (n. pr. socialna zakonodaja, delovno mesto, enakopravnost žena, vzgojna vprašanja, legalizacija splava itd.)

In še nekaj besed k Zelenu-alternativni stranki: V zadnjem času skorajda nismo slišali vsebinskih predlogov in prispevkov. Raje se pripravijo o tem, kdo bo kandidiral na katerem mestu. Personalna in idejnopolična razcepljenost se je n. pr. jasno pokazala ob prepiru Andrea Komlosy – Meissner-Blau. Tudi na Koroškem smo priče podobnih razprtij med VGÖ in ALK.

Popolnoma se priključujem mnenju tajnika ZSO, ki je v zadnji številki SV zapisal, da nam „noben parlamentarni sedež ne more biti toliko vreden, da bi lahko v volilnem boju razbijali osnovne vezi našega sodelovanja...“

Franci Walter
Radiše

Ob svetovnem dnevu (tednu) varčevanja

Ali ste se že kdaj vprašali, kako bi bilo, če bi na svetu ali v Avstriji nihče ne varčeval denarja in sproti vse porabil?

Kaj takega si skoraj ne moremo predstavljati!

Konec oktobra so dnevi varčevanja in ta čas so si avstrijske in svetovne denarne ustanove izbrale, da ponovno opozorijo na gospodarski pomen varčevanja. Ne gre v teh dneh samo za to, da ali sami ali s svojimi otroci obiščemo naše Posojilnice, naložimo denar in za to dobimo od prijaznih nameščencev skromno darilo – čeprav je tudi to za pridobivanje mladih varčevalcev majhna spodbuda – ampak predvsem za to, da ta naš korak v banko naredimo zavestno v smislu velikega pomena varčevanja za posameznike in za gospodarstvo.

Okoli 900 milijard šilingov hranilnih vlog upravljajo razne bančne usta-

nove v Avstriji. Hranilne volge so glavni vir financiranja kapitalnih potreb bodisi države ali dežel, občin, podružljene in privatne industrije ter tudi potreb posameznikov. Vsi potrebujejo kapital za razna financiranja, ki konec koncev koristijo tudi nam vsem. Kako naj bi brez posojil in kreditov mogli investirati v šole, tovarne, ekektarne, kmetije, obrtne objekte ter konzumne artikle?

Danes je stopnja inflacije tako nizka, da z obrestmi na hranilne vloge realno pridobimo na kupni moči celotne hranilne vloge, kar ni bilo vedno tako.

Hranilne vloge v avstrijskih bankah so bolj varne kot kdajkoli prej. Razni državni mehanizmi in medsebojne garancije bank za hranilne vloge krepijo zaupanje vlagateljev vedno bolj in bolj.

Tudi Zveza Bank in Posojilnice se že od nekdaj vključujejo med zbiratelje in upravjalce vaših denarnih prihrankov. Okoli 1 milijarde šilingov vaših hranilnih vlog upravljajo in jih v obliki kreditov in posojil dajejo naprej, za potrebe koroškega gospodarstva in privatnikov. Soprispevajo k financiranju obrti in industrije in s tem k ustvarjanju novih delovnih mest. Preko 80 % bilančne vsote Zveze in Posojilnic predstavljajo vaše hranilne vloge.

Seveda moramo na tem mestu poudariti, da hranilne vloge niso edina oblika varčevanja, a so pri nas pač najbolj razširjena in priljubljena. Naše Posojilnice vam nudijo tudi vse druge oblike varčevanja, kot so to stanovanjsko in premijsko varčevanje, ali varčevanje potom vrednostnih papirjev.

Naj izrabimo to priložnost in se

vam zahvalimo za vaše dosedanje zaupanje našim denarnim ustanovam in vas, drage varčevalke in spoštovani varčevalci, prosimo, da v bodoče v še večji meri zaupate vaše prihranke Posojilnicam ter Zvezi Bank.

Nadpovprečen razvoj naših denarnih ustanov v zadnjih letih je bil mogoč samo, ker je bilo nadpovprečno tudi vaše zaupanje in ker so Posojilnice s svojim delom dokazale, da znamo tudi sami bistveno doprinesiti k ustvarjanju materialnih podlag za našo ekonomsko bodočnost.

Zato nas obiščite, ne samo v tednu varčevanja, ampak tudi ob vseh drugih priložnostih, ko boste nalagali prištedeni denar ali iskali primerna financiranja za vaše potrebe.

ZVEZA SLOVENSКИH ZADRUG
ZVEZA BANK
Poslovodje

3 VAŠEGA CENJENEGA OBISKA SE VESELJO DOMAČE POSOJILNICE

BILČOVŠ
s poslovalnico
KOTMARA VAS
VELIKOVEC
s poslovalnico
DJEKŠE
ZILSKA BISTRICA
ŽELEZNA KAPLA
s poslovalnicama
GALICIJA
MIKLAVČEVO

PLIBERK
s poslovalnicama
ŠMIHEL NAD
PLIBERKOM
ŽVABEK
ŠENTJAKOB V ROŽU
s poslovalnicama
BAČE
LEDINCE
PODRAVLJE
MARIJA NA ZILI

BOROVLE
s poslovalnicama
GLINJE
PODLJUBELJ
SELE
ŠENTJANŽ V ROŽU
ŠMARJETA V ROŽU
HODIŠE - ŠKOFIČE
s poslovalnico
HODIŠE
LOČILO

CELOVEC
s poslovalnico
RADIŠE
DOBRLA VAS
s poslovalnicama
SINČA VAS
ŠENTPRIMOŽ
ŠKOCIJAN
GLOBASNICA

ter ZVEZA BANK in Celovcu

Svetovni teden varčevanja

DO 31. OKTOBRA 1986

RADIO
TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 24. 10.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Ruščina – 10.00 Avstrijski državni praznik – 10.15 Tehnike upodablajoče umetnosti – 10.30 Ploskonožec v Afriki, italijansko-nemški film – 12.05 Poročila in ozadja – 13.05 Poročila – 16.30 Avstriji – 17.05 Niklaas, deček iz Flandrije – 17.30 Prišla je iz vesolja – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 18.53 Oddaja sindikalne zveze – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Stari – 21.15 Modna revija – 21.20 Lenz ali svoboda – 23.00 Otroci, francoski film.

Sobota, 25. 10.: 9.00 Poročila – 9.05 Italijansko – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Prsa ali stegno, francoski film – 12.15 Mednarodna publicistična nagrada – 13.15 Poročila – 14.15 Kis in olje, gledališka predstava – 15.45 Slike v zrcalu – 16.00 Nils Holgersson – 16.25 Otroci iz Doline mlinov – 17.05 UNICEF, pomoč za otroke – 17.30 Ptičje strašilo – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Pregled tedenskega spreda – 18.25 Veseli v soboto – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Šport – 20.15 Variete Ronacher – 21.50 Šport – 22.50 Živo pisano z glasbo – 23.35 Zahodno od Santa Fe.

Nedelja, 26. 10.: 9.00 Svidenje s Tibetom – 11.00 Pogovor z novinarji – 12.30 Luč v temo – 13.25 Zrebec Maestoso Austria, avstrijski film – 15.00 Belaria, avstrijski film – 15.50 Risanka – 16.05 Mari Sana naj ostane – 17.25 Helmi, prometna vzgoja za otroke – 17.30 Seniorski klub – 18.25 Poglej in uganj – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Šport – 20.15 Sam proti mafiji – 21.41 Safari okoli sveta – 23.00 Vas kot življenjski prostor.

Ponedeljek, 27. 10.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Pisani svet „konjičkov“ – 10.00 Varnost za stare in mlade – 10.30 Nastopač, nemško-avstrijski film – 11.50 Risanka – 12.15 Veliki in mali svet – 13.00 Poročila – 16.30 Za otroke – 17.05 Calimero – 17.30 V svetu divjih živali – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Črna nedelja, kriminalna – 22.05 Med iskalci zlata v Amazonskem pragozdu – 22.50 Poročila.

Torek, 28. 10.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Italijansko – 10.00 Nestroy: Talisman – 10.15 Glasbila – 10.30 Cankali-koktajl, francoski film – 11.55 Skobci v nevarnosti – 12.10 Šport – 13.00 Poročila – 16.30 Za otroke – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi zabava mora biti – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije: Koroška – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Bodočnost socialne države: Beda upokojujencev – 21.08 Poglej in uganj – 21.15 Dallas – 22.00 Novo iz filmskega sveta – 22.45 Dunajska ljudska kultura – 23.30 Kobra prevzemite.

Sreda, 29. 10.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska oddaja: Pošta – 10.30 Zrebec Maestoso Austria, avstrijski film – 12.10 Beda upokojujencev –

Pridobivaj
nove naročnike
Slovenskega vestnika

13.00 Poročila – 16.30 Lutkovni oder – 17.05 Jolly-Box – 17.30 Sipe iz drugega nadstropja – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kir Royal – 21.15 Kabaret – 22.45 Mojstri jutrišnjega dne.

Četrtek, 30. 10.: 9.00 Poročila – 9.05 Ljudje in živali – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Šolska oddaja – 10.15 Energija – 10.30 Žal si kanala, italijanski film – 12.05 Seniorski klub – 13.00 Poročila – 16.30 Za otroke – 17.05 Sindbadove pustolovščine – 17.30 1:0 za otroke – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Madžarsko-avstrijski kviz – 22.00 Nogometni toto – 22.30 Odlični polet, ameriški film.

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straža 16.

Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straža 16
Telefon
(0 42 22) 51 43 00-30 (Rado Janežič)
31 (Lubo Urbajs)
32 (Andrej Kokot)
33 (Vinko Wieser)
Teleks 42 20 86 sndk a

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171
61000 Ljubljana.

Letna naročnina: 2500 dinarjev.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 24. 10.: 16.20 Bolnišnica na robu mesta – 17.15 Evropski narodni parki – 18.00 Tedenski obzornik – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.30 Čas v sliki – 20.15 V satanovem žrelo – 21.00 Obrazi Evrope – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Šport – 22.45 Patuljka proti zahodu, ameriški film – 23.55 Poročila.

Sobota, 25. 10.: 14.00 Tenis – 16.00 Obrazi Evrope – 16.10 Z očmi živali – 17.00 Ljuba družina – 17.45 Živali iščejo dom – 18.00 Pan-optikum – 18.25 Nogomet – 19.00 Za prijatelje filma – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Fitzcarraldo, film – 22.50 Shajališče Central Park, ameriški film.

Nedelja, 26. 10.: 8.00 Avtomobilski dirke za Veliko nagrado Avstralije – 9.00 Poročila – 9.05 Izpovedi mladih ljudi o sodobnih problemih – 11.00 Uvod v opero Ples v maskah – 13.30 Športno popoldne – 17.15 Opus – 18.00 Mladinska revija – 18.50 Loto – 19.00 Verdi: Ples v maskah, opera – 23.00 Šport – 23.20 Columbus.

Ponedeljek, 27. 10.: 14.30 Za mir – 17.30 Fizika – 18.00 Lindenstraße – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Dogodivščine Sherlocka Holmesa – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Šiling – 22.05 Harold in Maude, ameriški film – 23.35 Adamsovi.

Torek, 28. 10.: 17.00 Varčevanje – 17.15 Energija – 18.00 Kviz – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kaj sem? – 21.08 Poglej in uganj – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Klub 2.

Sreda, 29. 10.: 17.00 Zavisi od kurjave – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Svet živali – 18.30 Zaboje zvijač – 19.00 Šport – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Židje danes na Dunaju – 22.45 Krvava poroka, španski film – 23.55 Poročila.

Četrtek, 30. 10.: 17.30 Računalniki – 18.00 Kuharsko omizje – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 22.00 Shoah, pričevanja o holokavstu.

TV LJUBLJANA

Petek, 24. 10.: 9.00 Tednik – 10.10 Glasba starega Jadrana – 15.55 Mozaik – 17.25 Poročila – 17.30 Govoreči trs, otroška oddaja – 17.40 Modro poletje – 18.15 Pred izbiro poklica – 18.45 Risanka – 19.00 Obzornik ljubljanskega območja – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Derrick – 21.05 Haag: Evropski TV show ob 40-letnici UNICEFa – 22.05 Dnevnik – 22.25 Hrabri bojevniki, hongkonški film.

Sobota, 25. 10.: 8.00 Poročila – 8.05 Halo, tu reševalci! – 8.15 Slovenske ljudske pravljice – 8.30 J. Ribičič: Miškolin: učiteljeva nesreča – 8.40 Miti in legende – 8.55 Pedenžep – 9.25 Slovenske ljudske pesmi – 9.55 Otok in igra – 10.10 Varstvo pri delu: Gradbeništvo – 10.25 Spoznano, neznano – 11.05 Ljudje in zemlja – 11.35 Mir in razorožitev: Vesolje – domovina Zemljanov – 12.05 Poročila – 14.10 Prislunimo tišini, oddaja za slušno prizadete – 14.55 Poročila – 15.00 Snežna vila Juki, japonski mladinski film – 16.25 Ljubitelji narave – 16.55 Košarka – 18.30 Knjiga – 18.45 Risanka – 19.00 Turistični globus – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Zrcalo tedna – 20.15 Gostilna Košnik – 21.50 Dnevnik – 22.05 Umazane igre, kanadsko-ameriški film – 23.35 Kronika Borštnikovega srečanja.

Nedelja, 26. 10.: 9.10 Poročila – 9.15 Živ žav – 10.05 Lutkovna oddaja – 10.10 Zgodbe modrega telefona – 10.35 Težki časi – 11.25 Šopek domačih – 12.00 Kmetijska oddaja – 13.00 Kdor zna, ta ima – 14.00 Poročila – 15.20 Retrospektiva nagrajenih športnih in turističnih filmov v Kranju – 15.45 Poročila – 15.50 Straža poštne kočije, ameriški film – 17.00 V nedeljo popoldne iz Maribora – 18.45 Risanka – 19.00 Ko še ne boli – 19.30 Dnevnik – 19.53 Vreme – 20.00 Internet – 21.00 Športni pregled – 21.45 Na veji pomladi, dokumentarna oddaja – 22.10 Poročila.

Ponedeljek, 27. 10.: 9.00 Zrcalo tedna – 9.20 Čas, ki živi – 16.35 Mozaik – 17.25 Poročila – 17.30 Na paši v planini – 17.45 Modro poletje – 18.15 Videogodba – 18.45 Risanka – 19.00 Podravske obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Zlati fantje – 21.10 Omizje – 23.10 Poročila – 23.15 Kronika Borštnikovega srečanja.

Torek, 28. 10.: 9.00 Otok in šola – 16.10 Mozaik – 17.10 Poročila – 17.15 MPZ Zagorje '86 – 17.45 Exlibris – 18.45 Risanka – 18.55 Vreme – 19.00 Pomurski dnevnik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Davidova mati, nizozemska drama – 22.10 Integrali – 23.25 Dnevnik.

Sreda, 29. 10.: 9.00 Fran S. Finžgar: Razvalina življenja, drama – 15.45 Mozaik – 16.50 Poročila – 16.55 Modro poletje – 17.25 Nogomet – 19.15 Risanka – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Borštnikovo srečanje, prenos – 21.20 Dnevnik – 21.35 Shakespeare na TV: Henrik osmi, angleška priredba.

Četrtek, 30. 10.: 9.00 Jugoslovanski igrani film – 16.00 Mozaik – 17.25 Poročila – 17.30 J. Ribičič: Miškolin – 17.45 Modro poletje – 18.15 Mozaik kratkega fima – 18.40 Risanka – 19.00 Celjski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Tednik – 21.05 Besediloslalni utrinki – 21.15 Učitelj Louis Meissonnier – 22.10 Dnevnik – 22.25 Mir in razorožitev: Klic velikega zidu (Kitajska).

Prebujena vest
Po vrhu v Reykjaviku raste odpor
znanstvenikov proti „vojni zvezd“

Po neuspelem političnem vrhu med Gorbačovom in Reaganom ne raste samo nezadovoljstvo v mednarodni javnosti, v ZDA se vedno več znanstvenikov upira proti znanstvenim pripravam za oboroževanje vesolja. Pred kratkim je „Washington Post“ poročala, da 7000 znanstvenikov noče sprejeti denarja, ki je namenjen za raziskave v korist SDI-projektov (t. j. projektov za sistem strateške obrambne pobude). Eden izmed teh angažiranih znanstvenikov je Peter Hagelstein, ki ne bo več sodeloval pri omenjenih raziskavah, temveč za vedno hoče ostati navaden profesor.

Odločitev Hagelsteina je nepreklicna

Kot grom je odjeknila vest, da je 32-letni Peter Hagelstein, katerega odkritja v zvezi z žarki X so bila eden izmed ključev pri odpiranju vrat v Reaganovo „vojno zvezd“ je zapustil raziskave v zvezi s „popolnim“ jedrskim protirožjem in se odločil za „navadno“ profesorsko službo.

Peter Hagelstein je prispel v livermorski nacionalni laboratorij, enega najbolj pomembnih raziskovalnih centrov za jedrsko orožje v ZDA, kot izjemno nadarjen študent matematike in mlad znanstvenik. Kaže, da mu nihče ni povedal, kaj je pravza-

prav najpomembnejša naloga raziskovalnega centra, vsekakor pa je to bila zanj izjemna priložnost za nadaljnje znanstveno uveljavljanje.

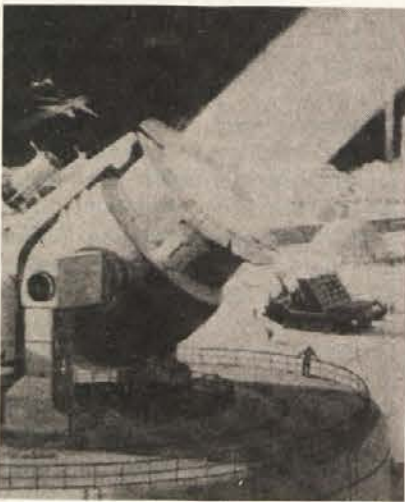
Njegova raziskovalna dejavnost se je predvsem sukala okrog uporabe rentgenskih žarkov in je očitno šele pozneje zvedela, da v tej „delavnici za bombe“ njegovo znanstveno delo vgrajujejo v tako imenovan sistem strateške obrambne pobude (SDI – „vojna zvezd“), kar pa je bilo v nasprotju z njegovo življenjsko filozofijo o služenju vsem ljudem.

Že kot študent je kazal izrazito človekoljubje – ukvarjal se je s športom, skladal za univerzitetni orkester, bil družabno dejaven. V Livermoru je odkril obliko žarkov X, ki jih ustvari hidrogenska eksplozija, ki pa so kmalu našli ustrezen prostor v načrtu vesoljskega orožja, ki lahko uničijo sovjetske jedrske izstrelke med polemom. V svojih raziskavah je prav tako našel rešitve za nekatere tehnične probleme, ki so tamkajšnjim znanstvenikom delali preglavice že vrsto let. Pred njim je bila kratko malo izjemna prihodnost vse do trenutka, ko se je odločil, da zapusti „delavnico bomb“.

Sam ni dal nikakršnih izjav in pojasnil, toda njegovi sodelavci, med katerimi nekateri menijo, da so mu bili dobri prijatelji, so po novici, da Hagelstein odhaja, povedali novinarjem nekatere podrobnosti, na temelju katerih je moč sklepati, da je ugotovil, za kaj uporabljajo večino njegovih iznajdb.

Enemu med njimi je dejal, da bi rad delal za blaginjo vsega človeštva. Drugi je mnenja, da mu ni ustrezal način dela v Livermoru in da ga je začela motiti uporaba znanstvenega dela za gradnjo novih orožij. Vsi pa se strinjajo, da gre za znanstvenika, ki ga skorajda ne bo moč nadomestiti, saj podobnega niso imeli v zadnjih 25 letih, je dejal fizik Steve Maxon. Prav tako menijo, da bo z njegovim odhodom upočasnjeno uresničevanje programa SDI, za katerega je menil, da nima nobene zveze z znanostjo, ki bi pomagala vsem ljudem.

Pravijo, da je njegova odločitev nepreklicna in se ob tem nehoti spomnimo tiste četrtnine vseh znanstvenikov na svetu, ki svoje znanje uporabljajo za izdelavo sredstev za medsebojno uničevanje in jim niti na misel ne pride, da bi sledili mlademu Hagelsteinu, ki je poslušal vest, ne pa vabljivo slavo.

Laserski topovi so del SDI programa.

SLOVENSKE ODDAJE
AVSTRIJSKEGA RADIA
Vsak dan od 18.10 – 19.00

Petek, 24. 10.: Domača in ledinska imena: Zgornji Rož (dr. A. Feinig)
Sobota, 25. 10.: Duhovni nagovor Voščila

Nedelja, 26. 10.: Dober večer, sosed! Prireditve ob državnem prazniku – reportaže.

Ponedeljek, 27. 10.: Globoke korenine – Kmetijstvo pri Zilji V živo iz Zahomca.

Torek, 28. 10.: Ženski in družinski magacin

Sreda, 29. 10.: Slovenske popevke 21.00 – 22.00 Resna glasba

Četrtek, 30. 10.: Rož – Podjuna – Zila

Petek, 31. 10.: Duhovni nagovor Voščila

Informacija je več kot senzacija

Novega naročnika/novo naročnico pridobil(a):

(ime in priimek)

(naslov)

(pošta)

Drucksache
Tiskovina

P. n.

Slovenski
VESTNIK

Postfach/poštni predal 408
9021 Klagenfurt/Celovec

Slovenska
študijska knjižnica

priporoča knjige
s področja knjižne zbirke

„Vaša domača
delavnica“

Ameln H. von:

Centralno ogrevanje

obnova in popravila. – Lj.: Tehniška založba Slovenije. – 79 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Böse K. – H.:

Uporabljajmo sončno energijo
sistemi naprav za uporabo sončne energije. – Lj.: Tehniška založba Slovenije. – 111 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Böse K. – H.:

Varčevanje z energijo
nasveti o zmanjšanju dosedanje porabe energije. – Lj.: Tehniška založba Slovenije. – 111 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Göres H. H.:

Betonska in zidarska dela
praktičen priročnik o betoniranju in zidanju zidov. – Lj.: Tehniška založba Slovenije. – 106 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Göres H. H.:

Samostojna dela pri hiši
priročnik za posamezna samostojna dela pri gradnji svojega doma. – Lj.: Tehniška založba Slovenije. – 89 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Lochner D. & W. Ploss:

Toplotna in zvočna izolacija v stanovanjih

razmišljanja o varstvu okolja. – Lj.: Tehniška založba Slovenije. – 159 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Prieser W.:

Lesne zveze in notranje lesene konstrukcije

opis ročnega dela z lesom. – Lj.: Tehniška založba Slovenije. – 92 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Wiegand E.:

Polaganje keramičnih ploščic
navodila ročnega dela, kjer prevladujeta občutek za estetikom in želja po lepem oblikovanju. – Lj.: Tehniška založba Slovenije – 73 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

Wiegand E.:

Steklarstvo za vsakogar
vzodbude za obdelavo stekla. – Lj.: TZS. 83 str., ilustr. – (Vaša domača delavnica)

SŠK ima svoje prostore v Mladinskem domu, Mikschallee 4. Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbiramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimale.

Knjižnica posluje:

v ponedeljek in torek od 10. do 18. ure
v sredo, četrtek in petek od 8. do 16. ure

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

Obiščite

Werner Bergovo
galerijo

v Pliberku

SAK podlegel Irschenu:

Drugi poraz, drugič doma, drugič 0:1!

Zares čudno! Slovenski atletski klub je minulo nedeljo doživel dugi sezonski poraz in tudi tega – kot že proti Lienzu – v domači okolici ali bolje rečeno v Anapihlu. Zadnji dve tekmi sta se torej končali 1:0. Pred štirinajstimi dnevi je slovensko moštvo po zaslugi enajstmetrovke še zmagalo, zadnjo nedeljo pa na isti način zgubilo!

SAK – Irschen 0:1 (0:0)
Igrišče ASV, 400, Glanz
Gol: Kircher (enajstmetrovka)

SAK – Irschen je bil vrhunski spopad 12. kola v koroški ligi, ker sta se pred tem obe moštvi nahajali med najboljšimi tremi na lestvici. Toda hladno in megleno-deževno vreme je vplivalo tudi na gledalce, saj bi jih bilo ob lepem vremenu gotovo dosti več. Vreme pa je očitno vplivalo tudi na igralce, saj igra nikakor ni mogla izpolniti pričakovanj, ki bi ustrezala kakovosti moštev.

Nasprotnik iz zgornje Koroške je agiral od starta naprej izredno borbeno in zelo disciplinirano, predvsem kar zadeva taktično igro. Njegova edina briga je bila ohraniti neodločen izid, torej osvojiti eno točko. Domače moštvo pa je računalo drugače: hočemo zmagati.

Začetek igre ni bil razburljiv. Irschen je bil celo nekoliko boljši od SAK. Vendar je polagoma prešla iniciativa na domačo stran. In na tem se vse do konca spopada ni več kaj spremenilo, čeprav so igralci SAK tudi v tem delu igre vedno spet pozabili močnejše pritiskati na nasprotnikova vrata. V prvem delu Pihorner dvakrat ni zadel žoge v izglednem položaju, Wölbl je pri svojem udarcu z glavo slabo skočil in naposled je nasprotni vratar ubranil lep strel Kreutzja.

Po odmoru ista slika: domačini so neprenehoma napadali, a gostje so se spretno zoperstavili vsem navalom. Pihorner je iz prostega strela zadel tudi le vratnico, odbite žoge pa Wölbl ni mogel izkoristiti. Še več je bilo možnosti za SAK, dokler ni imel Irschen svoje prve priložnosti, ki jo je tudi izkoristil. Vratar Dalanovič je proti pravilom posredoval, ko se je pred njim pojavil nasprotnikov napadalec Kristler čisto sam.

Dosojeno enajstmetrovko pa je igralec in trener Irschena Herwig Kircher izkoristil in poskrbel za edini zadetek igre, s tem zagotovil končni rezultat in drugi poraz SAK v letošnjem prvenstvu.

Postava SAK: Dalanovič, F. Sadjak, Stern, Čertov, A. Sadjak, Wölbl, Ramšak, Kreutz, Velik, Pihorner, Polanšek (Menjava: Hobel, Lesjak, Kert).

Stanje v Koroški ligi

Sedaj je dvojica na čelu lestvice: Lienz (3:1 proti Beljaku) in Irschen (1:0 proti SAK). Obe moštvi imata po 18 točk. V tretjem položaju čaka WAC na skok na vrh lestvice, v tem kolu pa je zmagal v Möltalu 1:0. Slovenski atletski klub je po nepotrebnem „zdrknil“ proti Irschenu in tako „padel“ na četrto mesto. Prvak Trg si je opomogel in že prehiteva konkurenco (5:0 proti Mostiču!). Breže (5:1 v Šmohorju!) in Pliberk (1:1 v Treibachu) s tekmo manj sledita s 14 točkami. Zadnja Brnca pa je igrala proti predzadnjemu Matrei neodločeno 1:1.

Vzhodna spodnja liga

Wolfsberg, Wietersdorf, ASV in Leonhard je najnovejši vrstni red prvih štirih. Frantschach in Velikovec sta izgubila, zato sta ostala v najslabšem položaju. ASKŠ Šmihel je v zadnjem času izredno dobro razpoložen in je slavil drugo zmago po vrsti. Presenetljivo visok uspeh Šmihelčanov proti celovškemu klubu KAC (Šmihel je zmagal 5:1) je pomenil četrto sezonsko zmago. Hkrati pa je bil ta uspeh tudi prva zmaga Šmihela pred domačo publiko v okviru letošnjega prvenstva. Šmihel je zdaj skupno zbral že 12 točk in zaseda po tem kolu 7. mesto na lestvici.

Prvi razred

Bilčovs – Glanegg 0:0. Bilčovs je kljub neodločeni igri ostal na vrhu lestvice, saj so konkurenti v medsebojnih tekmah zapravili točke.

Liebenfels – Kotmara vas 2:1. Kotmirčani so trenutno v slabi formi, kar se pozna tudi na lestvici. Kotmara vas je le 11.

Železna Kapla – Klopinj 1:1. Sicer je Klopinj šel v vodstvo, toda končno je bila točka le srečno priborjena. Kuchar (ŽK) je dal že 14. sezonski gol.

Globasnica – Sele 1:1. Domačini tokrat niso imeli mnogo možnosti. Selani so osvojili važno točko v boju za naslov prvaka proti neposrednemu konkurentu.

Metlova – Žitara vas 1:3. Kapus v odlični formi in Žitara vas spet zmaguje. Žitrajčani imajo s 24 zadetki največ doseženih golov 1. razreda D.

Sinča vas – Žrelec 1:0. Zaslužena zmaga moštva Sinče vasi; zdaj je na lestvici na 7. mestu.

Drugi razred

Šentilj – Galicija 0:0. Vratar Mrkun (prej SAK) je rešil Galiciji remi in s tem tudi vodstvo na lestvici.

Žvabek – St. Stefan 1:5. Gostje so bili v nadmoči in po 30 minutah igro odločili.

Boks:

Wieser k prvenstvu

Franci Wieser, član HSV, se je minulo soboto na Radišah v okviru tekme med boksarji iz Koroške in Štajerske (7:7) v odločilnem boju s koroškim prvacom leta 1984, Walterjem Sauerschnigom, kvalificiral za avstrijsko prvenstvo splošne kategorije, ki bo med 6. in 8. novembrom v Salzburgu. Sauerschniga je jasno premagal po točkah. Wieser se zaveda, da bo tekmovalje v splošni kategoriji zelo težko, predvsem tudi zaradi tega, ker je še precej mlad za splošno kategorijo, kljub temu pa si je zastavil zelo visok cilj: „Na vsak način hočem priti vsaj v finale. Moj trener, Joe ‚Tiger‘ Pachler, pa mi prisoja, da mi bo to tudi uspelo.“ Vse najboljše, Franci!

SAK išče redne in podporne člane. V ta namen smo priložili tej številki našega lista položnico, s katero lahko podprete SAK. Tako prvo moštvo kakor tudi mladinske ekipe. Kdor pa na položnico pripiše še, da hoče postati član, pa bo dobil tudi original članske izkaznice in tako včlanil v nogometno družino Slovenskega atletskega kluba!

Namizni tenis:

Selani trenutno brez nasprotnika

V zadnjem kolu namiznoteniškega prvenstva so se Selani na domačem igrišču zopet izredno odrezali, saj sta zmagali obe ekipi in trenutno obe vodita z maksimumom možnih točk na lestvici. Prvo moštvo Selanov je pri tem premagalo celo moštvo iz Straßburga, ki je veljalo kot favorit za to tekmo. Toda predvsem izvrstni legionar Tone Novak, ki je zmagal vse tri posamezne igre, pa tudi Mirko Oraže (dve zmagani posamezni tekmi) sta igrala zelo koncentrirano in tako zabeležila važne točke za Sele. Predvsem pa sta odločila tudi tekmo dvojic zase, tako da je bila zmaga Zdravko Oražeja le še zadnja pičica na „i“, hkrati pa je pomenila tudi končni rezultat 7:3 za moštvo Sele I.

Tudi drugo moštvo Selanov se ni dalo nikakor presenetiti, temveč je pod vodstvom Staneta Beca, ki je pravtako kakor Marti Oraže odločil vse tri posamezne tekme zase, slavilo nepričakovano jasno zmago 9:1 proti NTK Celovec. Medtem ko je bil Bec v tej tekmi neoporečno že zaradi svoje dolgoletne rutine klasa zase, pa je v bistvu presenetila relativno jasna zmaga Marti Oraže proti najboljšemu igralcu NTK Celovec Marku Kuppru. In ko so Celovčani zgu-

bili še dvojico proti Becu in Oražeju, je bila tekma odločena.

Toda Sele se držijo tudi v ženski ligi nadpovprečno uspešno. Kakor smo poročali, je par Oraže / Fojka v prvem kolu ženskega prvenstva premagal favorizirano moštvo iz Völkendorfa s 3:2. V drugem kolu pa je ženska ekipa iz Sel premagala ekipo TTC Gurnitz kar s 5:0, kar je bila sicer pričakovana zmaga, tako jasen rezultat pa je kljub temu presenetil.

Jasno, da je namiznoteniški svet v Selah več kot v redu. Igralci in igralke si obetajo, da bodo s tako odlično igro lahko posegli v vseh razredih v odločitve o naslovu prvaka. Vsekakor jim je to mogoče verjeti, predvsem pa v tretjem razredu kaže, da ne bodo imeli pravega nasprotnika.

Sele I – Straßburg 7:3. Točke za Sele: Novak (3), Oraže Mirko (2), Oraže Zdravko (1), Novak / Oraže Mirko (1).

Sele II – NTK Celovec 9:1. Točke za Sele: Bec (3), Oraže Marti (3), Uznik (2), Bec / Oraže Marti (1); za NTK: Kupper (1).

Wolfsberg – ZSM Škocjan 3:7. Točke za ZSM: Luschnik (2), Jernej (2), Sadnikar (2), Luschnik / Jernej (1).

Gurnitz – Sele 0:5 (ženske). Točke za Sele: Fojka (23), Oraže Marti (2), Fojka / Oraže Marti (1).

NTK Celovec – ATSW Wolfsberg 7:3. Točke za NTK: Kupper (3), Mohar (2), Kompein (1), Kupper / Mohar (1).

Sele I: Zdravko Oraže, Mirko Oraže, Tone Novak.

Sele II: Stane Bec, Marti Oraže, Siegfried Uznik.

ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH Pred slovenskim derbijem!

1. razred-vzhod:

V četrtem kolu letošnjega prvenstva se bosta danes zvečer ob 19. uri v Železni Kapli (espresso Piroutz) srečali ekipi SŠK „Obir“ in SŠZ Cartrans I. Sekcijski vodja domačinov Justin Polanšek se boji predvsem za svoje zadnje deske, ker ve, da imajo Cartranžani velik in izenačen kader močnih šahistov. Igralci Cartransa pa se bodo v tej tekmi prav gotovo zelo potrudili, ker bi z visoko zmago lahko prevzeli vodstvo na lestvici.

2. razred-vzhod:

Po treh kolih vodj celovski Toyota / Grießer I (25,5), ki je premagal Sveče II s 7:1. Zasledovalci Raiffeisen I, Eitweg I, Althofen II in Wietersdorf III pa so med seboj remizirali (4:4). SŠZ Posojilnica Celovec II je proti sosedu na lestvici slavila prvo zmago in je z 11 točkami v sredini lestvice: SŠZ Posojilnica Celovec II – ESV Celovec I 5,5:2,5. Postava: Laußegger – Hafner 0:1, H. Rulitz – S. Pitschek 1:0, Waldhauser – Zimmermann 1:0, Reichmann – Gasser 1:0, Einspieler – Fischer remi, Kernjak – M. Pitschek 1:0, Hedenik – Isop 0:1, Kropiunik – Meglitsch 1:0.

3. razred-B:

Proti vodečemu na lestvici so Bilčovščani podlegli z 1:4 (SŠZ Posojilnica Bilčovs III – SG Tanner Celovec II) in imajo zdaj 13 točk. Remizirala sta Hanzl Gasser ml. in Robert Hedenik.

SLOVENSKI VESTNIK 40 LET

V okviru nagradnega tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov naročam „Slovenski vestnik“ in prosim, da mi list pošiljate na naslednji naslov:

Ime in priimek

naslov

pošta

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete račun in položnico.

(kraj in datum)

(podpis)

Pridobivaj nove naročnike

sobota 25. 10. 1986

Železna Kapla – St. Paul ob 14.45 uri

nedelja 26. 10. 1986

Matrei – SAK ob 15.00 uri

Matrei pod 23 – SAK pod 23 ob 13.15 uri

Sele – Metlova ob 14.00 uri

Wolfsberg – Šmihel ob 14.30 uri